

**Cuideachta Gníomhaíochta Ainmnithe Chomhlacht Graí
Náisiúnta na hÉireann**

Dréacht-Tuarascáil na Stiúrthóirí agus Ráitis Airgeadais

Don Bhliain Airgeadais dar Críoch an 31 Nollaig 2018

Dréacht arna dhátú: 20 Márta 2019

CLÁR ÁBHAIR

	Leathanach
STIÚRTHÓIRÍ AGUS EOLAS EILE	2
RÁITEAS AN CHATHAOIRLIGH	3 - 5
TUARASCÁIL NA STIÚRTHÓIRÍ	6 - 10
TUARASCÁIL AN INIÚCHÓRA NEAMHSPLEÁIGH	11 - 13
BEARTAIS CHUNTASAÍOCHTA	14 - 19
CUNTAS BRABÚIS AGUS CAILLTEANAIS	20
RÁITEAS MAIDIR LE hIONCAM CUIMSITHEACH	21
CLÁR COMHARDAITHE	22
RÁITEAS MAIDIR LE hATHRUITHE AR CHOTHROMAS	23
RÁITEAS MAIDIR LE SREABHAIDH AIRGID	24
NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS	25 - 35

STIÚRTHÓIRÍ AGUS EOLAS EILE

An Bord Stiúirthóirí

M Dempsey
S Brady
J Harrington
J Tuite
S Boyle
M Weld
D Walsh

Aturnaetha

McCann Fitzgerald
Cé Sir John Rogerson
Dug na Canálach Móire
Baile Átha Cliath 2

Rúnaí agus Oifig Chláráithe

J McStay (d'éirigh as an 13 Meitheamh 2018)
E Looney (a ceapadh an 13 Meitheamh 2018)
An Tulaigh
Cill Dara.
Co. Chill Dara.

Baincéirí

Banc na hÉireann
Baile Chill Dara
Co. Chill Dara.

Uimhir Chláráithe 11451

Tháinig an comhlacht chun bheith ina chuideachta gníomhaíochta ainmnithe an 23 Aibreán 2018.

Iniúcháirí

Pricewaterhouse Coopers
Cuntasóirí Cairte agus Gnólacht Iniúcháireachta Reachtúla
1 Duga Spencer
Cé an Phoirt Thuaidh
Baile Átha Cliath 1

RÁITEAS AN CHATHAOIRLIGH - ar lean

Bhí brabús €0.3m (2017: €0.7m) ar ghnáthghníomhaíochtaí roimh chánachas ag Cuideachta Gníomhaíochta Ainmnithe Chomhlacht Graí Náisiúnta na hÉireann. Áirítear ansin muirear dímheasa €1.2m (2017: €1m), €1.5m (2017: €1.7m) an brabús ar ghnáthghníomhaíochtaí roimh chánachas agus dímheas. Is €1.4m (2017: €2.4m) an t-airgead tirim ó oibríochtaí.

Ba €7.2m an t-ioncam a bhí ag an gcomhlacht don bhliain i gcomparáid le €7.9m sa bhliain 2017, ba €3m an t-ioncam ó Staileanna don bhliain (2017: €3.9m). Lean rannóg na turasóireachta ag feidhmiú go maith agus méadú 4% ar ioncam ó cheada isteach.

Ráiteas ar Rialú Airgeadais Inmheánach

Scóip na Freagrachta

Thar ceann an bhoird, admhaím an fhreagracht atá ar an mbord a chinntiú go ndéanfar córas éifeachtach rialaithe airgeadais inmheánaigh a chothabháil agus a fheidhmiú. Glactar san áireamh san fhreagracht sin ceanglais an Chóid Cleachtas chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016).

Cuspóir an Chórais um Rialú Inmheánach Airgeadais

Tá an córas um rialú inmheánach leagtha amach chun riosca go leibhéal infhulaingthe a bhainistiú seachas é a chur as an áireamh ar fad. Dá bhrí sin, ní féidir leis an gcóras ach deimhniú réasúnta seachas deimhnithe cinnte a thabhairt go bhfuil sócmhainní cosanta, idirbhearta údaráithe agus taifeadta go cuí agus go seachnaítear botúin nó neamhrialtachtaí nó go dtabharfaí faoi deara iad go tráthúil.

Bhí an córas um rialú inmheánach, atá de réir na treorach a d'eisigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, i bhfeidhm i gCuideachta Gníomhaíochta Ainmnithe Chomhlacht Graí Náisiúnta na hÉireann don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2018 agus suas go dtí an dáta ar ceadaíodh na ráitis airgeadais.

An Acmhainn Déileáil le Riosca

Tá Coiste Iníúcháireachta agus Riosca (ARC) ag Cuideachta Gníomhaíochta Ainmnithe Chomhlacht Graí Náisiúnta na hÉireann atá comhdhéanta de Chomhaltaí Boird agus comhalta seachtrach amháin arb é an Cathaoirleach é agus a bhfuil saineolais airgeadais ábhartha agus le déanaí aige.

Tháinig an ARC le chéile ceithre uaire le linn na bliana.

Faigheann an ARC tuarascálacha tréimhsiúla ó fheidhm Iníúchta Inmheánaigh sheachfhoinsithe.

Tá beartas bainistíochta riosca forbartha ag ARC ina leagtar amach fonn riosca, na próisis bainistíochta riosca atá i bhfeidhm agus sonraí maidir le ról agus freagrachtaí na foirne i dtaobh riosca. Tá an beartas eisithe ar gach ball foirne a mbeifí ag súil iad a bheith ag obair de réir bheartais bainistíochta riosca Chomhlacht Graí Náisiúnta na hÉireann, chun an bhainistíocht a chur ar an eolas faoi aon rioscaí nó laigeachtaí rialaithe a bheadh ag teacht chun cinn agus freagracht a ghlacadh do rioscaí agus rialuithe a bhainfeadh lena réimse oibre féin.

Creat riosca agus rialaithe

Tá córas bainistíochta riosca curtha i bhfeidhm ag Cuideachta Gníomhaíochta Ainmnithe Chomhlacht Graí Náisiúnta na hÉireann a aithníonn agus a thuairiscíonn na príomhrioscaí agus na gníomhartha bainistíochta atá á nglacadh chun dul i ngleic leis na rioscaí sin agus iad a mhaolú a mhéid is féidir.

Tá clár rioscaí i bhfeidhm a aithníonn na príomhrioscaí atá le sárú ag an gComhlacht agus tá siad sin aitheanta, measúnaithe agus grádáil déanta orthu de réir tábhachta. Déantar athbhreithniú agus nua-shonrú ar an gclár ag gach cruinniú ARC de réir mar is gá. Baintear leas as torthaí na measúnachtaí sin chun acmhainní a phleanáil agus a leithroinnt chun a chinntiú go ndéantar rioscaí a bhainistiú chuig leibhéal inghlactha.

Sonraítear sa chlár rioscaí na rialuithe agus na gníomhartha atá de dhíth chun rioscaí a mhaolú agus déantar freagracht i ndáil le feidhmiú rialuithe a shannadh ar bhaill foirne sonracha. Dearbhaímse go bhfuil timpeallacht rialaithe i bhfeidhm a bhfuil na nithe seo a leanas mar chuid de:

- Tá doiciméadú á dhéanamh ar gach príomhphróiseas gnó.
- Tá freagrachtaí airgeadais sannta ag leibhéal bainistíochta agus cuntasachta dá réir i gceist,
- Córas buiséadaithe iomchuí ann agus buiséad bliantúil a bhíonn faoi athbhreithniú ag bainistíocht shinsearach;

RÁITEAS AN CHATHAOIRLIGH - ar lean

- Córais ann atá dírithe ar shlándáil na gcóras TFC a chinntiú;
- Tá córais i bhfeidhm chun sócmhainní a chosaint.

Monatóireacht agus athbheithniú leanúnach

Tá nósanna imeachta foirmeálta bunaithe chun monatóireacht a dhéanamh ar phróisis rialaithe agus déantar easnaimh rialaithe a chur in iúl dóibhsean atá freagrach as beart ceartaitheach a ghlacadh chomh maith leis an mbord agus an bhainistíocht. Deimhním bhfuil na córais monatóireachta leanúnaí seo a leanas i bhfeidhm:

- Tá príomhrioscaí agus na rialuithe bainteacha aitheanta agus tá próisis curtha i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar fheidhmiú na bpríomhrialuithe seo agus aon easnaimh a aithnítear a thuairisciú
- Tá socruithe tuairiscithe bunaithe ag gach leibhéal ina bhfuil freagracht i leith bainistíocht airgeadais sannta agus
- Déanann an lucht bainistíochta athbheithniú go rialta ar thuarascálacha feidhmíochta tréimhsiúla, agus bliantúla agus airgeadais a thugann léiriú ar fheidhmíocht in aghaidh buiséad

Soláthar

Deimhním go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm ag Cuideachta Gníomhaíochta Ainmnithe Chomhlacht Graí Náisiúnta na hÉireann chun a chinntiú go bhfuil rialacha agus treoirlínte reatha soláthair á gcomhlíonadh agus gur chloí sé leis na nósanna imeachta seo in 2018.

Athbheithniú ar éifeachtacht

Deimhním go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm ag Cuideachta Gníomhaíochta Ainmnithe Chomhlacht Graí Náisiúnta na hÉireann chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht na nósanna imeachta bainistíochta riosca agus rialuithe. Cuireann obair na n-iniúcháirí seachtracha agus inmheánacha, an ARC a dhéanann maoirsiú ar a gcuid oibre agus an bhainistíocht shinsearach sa Chomhlacht atá freagrach as creat rialaithe inmheánaigh airgeadais a fhorbairt agus a choinneáil obair mhonatóireachta agus athbheithnithe ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh ar an eolas.

Deimhním gur thug an bord faoi athbheithniú bliantúil ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha don bhliain 2018.

Saincheisteanna rialaithe inmheánaigh

Níor aithníodh aon laigí i rialú inmheánach a bhí le nochtadh sna ráitis airgeadais maidir le 2018.

Ráiteas Comhlíontachta

Tá an Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016) glactha ag an mbord agus tá nósanna imeachta curtha i bhfeidhm chun comhlíontacht leis an gCód a chinntiú. Chloí Cuideachta Gníomhaíochta Ainmnithe Chomhlacht Graí Náisiúnta na hÉireann an Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú don bhliain 2018.

Athbheithniú ar an mbliain

Bhí brabús roimh dhímheas €1.5m ag an gComhlacht (2017: €1.7m) agus bhí brabús ar ghnáthghníomhaíochtaí roimh chánachas €0.3m (2017: €0.7m) ag an gcomhlacht.

Ba bhliain shásúil í 2018 a raibh brabúsacht agus feidhmíocht láidir lena linn. Bhain sé seo go mór arís le Invincible Spirit ar fhan a tháille ag €120,000 an capall, an táille is airde fós aige. Lean sé den rath mór agus phóraigh sé 3 bhuaiteoir Grúpa 1 eile agus nach lú ná 19 mbuaiteoir geall ar leith in 2018. Tá laghdú ar an ioncam atá sé in ann a ghiniúint mar gheall ar é a bheith ag dul in aois i dtaobh líon na láracha atá sé in ann a réiteach go réasúnach, líon a thit ó 122 in 2017 go 104 in 2018. Sa chomhthéacs sin, tá sé níos tábhachtaí ná riamh athinfeistiú a dhéanamh agus comharba a aimsiú.

Beidh chéad shearraigh an dá stail nua do Shéasúr Pórúcháin 2018, Decorated Knight agus National Defense, agus beidh siad ag dul ar an margadh in 2019. Tá tús réasúnta maith déanta ag an dá stail a bhfuil 66 agus 64 láir faoi seach réitithe acu. Chuir an gortú a bhain do National Defense i lár an tséasúir teorainn mhór ar a chuid uimhreacha. D'ainneoin sin, beidh dóthain searrach ag teacht ar an saol in 2019 le go mbeidh seas maith arís aige.

Bhí tacaíocht mhór arís ag an stail Free Eagle óna shindeacáit agus €15,000 an táille laghdaithe a bhí airsean. Cuireadh fáilte chroíúil ar an margadh roimh a chéad dhá shearrach bliana a fuair €60,000 ar an

RÁITEAS AN CHATHAOIRLIGH - ar lean

meán, trí oiread níos mó ná a bhuntáille graí. Beidh a chéad shearraigh dhá bhliain d'aois ag rásaíocht in 2019 agus tá cuid de na traenáilthe is fearr san Eoraip á dtraenáil.

Lean Dragon Pulse de bheith níos fearr ná a chosúlacht agus trí ardreathaí geallta eile aige in 2018. Lean sé den chóimheas iontach buaiteoirí-le-reathaithe. Beidh a chuid searrach is mó agus a raibh an tógáil is fearr acu ag rásaíocht ina searraigh dhá bhliain d'aois in 2019 agus táthar ag súil go mbeidh tóir níos mó air dá bharr sna blianta atá amach romhainn.

RÁITEAS AN CHATHAOIRLIGH - ar lean

Athbhreithniú ar an mbliain - ar lean

D'éirigh go maith arís le cúrsaí díolacháin i ndáil leis na searraigh bhliana nuair a dhíolamar rogha searrach bliana ar €1 milliún, bromach ó Free Eagle arbh í Nebraas a mháthair a díoladh ar €400,000 an ceann ba daoire. Ba é sin an Free Eagle ba daoire a díoladh ag ceant poiblí go dtí seo.

Cheannaigh muid dhá láir shíolraithe nua d'fhonn leanúint den ardchaighdeán a bhaint amach agus tháinig ár gcéad shearraigh ón gclár maidir le Sindeacáit Láracha ar an margadh. Tugann an clár deis d'infheisteoirí nua dul i bpáirt linn i bpunann ilchineálach go ceann téarma seasta ceithre bliana. €95,000 an praghas ab airde a fuarthas do bhromach Awtaad.

Fuair an Club Póraithe agus Rásaíochta toradh níos fearr arís nuair a díoladh No Nay Never, an láireog arbh í Veronica Falls a máthair ar €170,000. Ba bhliain iontach a bhí inti don chlub lena dhá chapall i bun traenála freisin. Thug Lethal Promise faoina céad rás sa Nás agus chuir sí bua geallta leis i dTigh na Sióg. Táthar ag súil le go leor uaithi in 2019. D'éirigh le Divine Approach dul go dtí Clós an Bhuaiteora freisin ar a tús deiridh agus meastar go mbainfidh sí an Clós amach arís chomh maith.

De barr an ratha sin, sheol an ghraí Rásaíocht INS chun buíon úinéireachta níos mó maidir le capaill rása a chruthú agus an lúcháir a bhaineann le húinéireacht capall rása a oscailt do níos mó daoine. Beidh 6 chapall i mbun traenála le 6 thraenálaí dhifriúla in Éirinn ag an gclub, ag tacú le cosmhuintir na rásaíochta.

Bhí bliain mhaith eile ag Seirbhísí Graí. Rugadh 250 searrach beo san aonad gnóthach searrach. Bhí 27 searrach ag ár láracha féin a bhí réitithe ag staileanna mór le rá amhail Siyouni, Acclamation agus Invincible Spirit s'againne ar ndóigh, Free Eagle agus Dragon Pulse.

Tharraing cúrsaí turasóireachta breis is 127,000 turasóir a d'foc isteach chuig an ngrá agus is ag dul i bhfeabhas atá cúrsaí go leanúnach. Tá maoiniú deontais ceadaithe ag Fáilte Éireann d'Eispéireas an Chapail Rása Éireannaigh agus cuirfear tús leis an obair thógála in 2019. Is é seo chéad mhórtionscadal forbartha caipitil an ghraí, ó tógadh an tIonad Cuairteoirí i 1994, agus tabharfar léargas speisialta ar shaol an chapail rása agus beifear in ann earnáil na turasóireachta a leathnú amach.

Bhí an 47ú cúrsa Bainistíochta Graí ar siúl in 2018 agus bíonn ró-éileamh ar an gcúrsa i gcónaí, ag mealladh mic léinn ón tSín, an tSeapáin, Stáit Aontaithe Mheiriceá, an Nua-Shéalainn, an Fhrainc, an Ghearmáin agus ar ndóigh, as Éirinn. Chláraigh triúr céimithe dár gcuid sa chéad bhliain den Chlár Darley Flying Start, a bhfuil clú agus cáil air, in 2018.

Is iad na daoine a oibríonn linn an acmhainn is tábhachtaí atá againn chomh maith le talamh breá na Tulaí. An t-aire, an bród agus an scil lena dtugann siad faoina gcuid oibre na hacmhainní is mó a bhfuilimid bródúil astu. Gabhaimid buíochas leis an bhfoireann ar fad as an obair chrua agus a ndíograis.

Ba mhaith linn buíochas a ghabháil leis an Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara Michael Creed agus le foireann na Roinne Talmhaíochta, Bia agus Mara agus freisin foireann na Roinne Caiteachais Phoiblí, Airgeadais agus Athchóirithe as a dtacaíocht luachmhar.

Matt Dempsey
Cathaoirleach

Dáta: 25 Márta 2019

TUARASCÁIL NA STIÚRTHÓIRÍ

Cuireann na stiúrthóirí a dtuarascáil bhliantúil agus na ráitis airgeadais iniúchta i láthair don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2018.

Torthaí, Díbhinní agus Cúlchistí

Bhí brabús ar ghnáthghníomhaíochtaí roimh chánachas de €313,634 (2017: brabús €724,221). Ní mholann na stiúrthóirí go ndearbhófaí díbhinn (2017: €Nialas) nó aistriú chuig cúlchiste (2017: €Nil).

Príomhghníomhaíochtaí agus athbhreithniú ar an ngnó

Is é príomhghníomhaíocht an chomhlachta ná graifheirmeoireacht agus turasóireacht ghaolmhar. Déileáiltear le torthaí na ngníomhaíochtaí seo i ráiteas an chathaoirligh atá in éineacht leis an tuarascáil seo.

Gnóthas Leantach

Ullmhaítear na ráitis airgeadais ar bhonn an ghnóthais leantaigh de réir mar a bhíonn an Bord sásta go bhfuil acmhainní leordhóthanacha ag Cuideachta Gníomhaíochta Ainmnithe Chomhlacht Graí Náisiúnta na hÉireann le coinneáil ag imeacht chomh fada agus is léir amach anseo.

Príomhrioscaí agus neamhchinnteachtaí

Is é straitéis an chomhlachta staileanna d'ardchaighdeán a sheasamh agus capaill rásaíochta a bheidh ábalta dul san iomaíocht i rásaí d'ardghrád a phóru agus saoráid turasóireachta ar ardchaighdeán a chur i bhfeidhm.

Tá feidhmíocht an chomhlachta ag brath go mór ar shláinte na staileanna agus an tóir atá orthu agus go háirithe Invincible Spirit atá dhá bhliain is fiche. Tá sé ag brath freisin ar an éileamh margaidh atá ar a chuid seirbhísí agus go leanfaidh an leibhéal reatha de thaisteal a bhaineann le turasóireacht idirnáisiúnta.

Is deacair rioscaí áirithe atá le sárú ag an gcomhlacht a thomhas ach baineann siad go príomha leis an mBreatimeacht agus le galair ainmhithe a chuirfeadh srian ar ghluaiseacht/thaisteal ainmhithe agus ar thurasóirí cuairt a thabhairt ar áitreabh an chomhlachta.

Mar gheall ar nádúr an tionscail ina bhfuil an comhlacht ag feidhmiú is iad méid agus uainiú na n-ioncam sa todhchaí an neamhchinnteacht is mó ag an gcomhlacht fós.

Imeachtaí ó dheireadh na bliana airgeadais

Níor tharla aon imeachtaí ó thús na bliana airgeadais a raibh tionchar acu ar an gcomhlacht.

Forbairtí amach anseo

Níl aon mhórfheallananna forbartha eile ag an gcomhlacht amach anseo seachas mar a leagtar amach i ráiteas an Chathaoirligh.

Tabhartais

Níor thug an comhlacht aon tabhartas polaitíochta le linn na bliana.

Taighde agus forbairt

Níor thabhaigh an comhlacht aon chaiteachas ar thaighde ná ar fhorbairt le linn na bliana.

Fochomhlachtaí

Corpraíodh fochomhlacht nua, INS Commercial Enterprises, in 2018 agus tosóidh sé ag trádail in 2019.

Craobhacha

Níl aon chraobhacha coigríche ag an gcomhlacht.

Scairchaipiteal

Tá úinéireacht thairbhiúil an scairchaipitil eisithe go léir dílsithe don Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

Ráiteas maidir le Rialachas

Is faoin Acht Groighe Náisiúnta, 1945 a bunaíodh bord Chuideachta Gníomhaíochta Ainmnithe Chomhlacht Graí Náisiúnta na hÉireann. Tá an bord freagrach don Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara agus is é atá freagrach as a chinntiú go ndéantar dea-rialachas. Tugann sé faoin tasc seo trí chuspóirí agus spriocanna straitéiseacha a leagan amach agus cinntiú straitéiseacha a ghlacadh maidir le gach príomhshaincheist gnó. An Príomhfheidhmeannach (CEO) agus an fhoireann bainistíochta sinsearaí atá freagrach as an gcomhlacht a bhainistiú, a rialú agus a threorú ó lá go lá. Ní mór don Phríomhfheidhmeannach agus don fhoireann

TUARASCÁIL NA STIÚRTHÓIRÍ

bainistíochta sinsearaí an treoir straitéiseach leathan a leagan an bord amach a leanúint agus a chinntiú go bhfuil tuiscint mhaith ag gach comhalta boird ar na príomhghníomhaíochtaí agus na príomhchinntí a bhaineann leis an eintiteas agus aon rioscaí suntasacha a d'fhéadfadh a theacht chun cinn. Feidhmíonn an Príomhfheidhmeannach mar theagmhálaí díreach idir bord agus bainistíocht an chomhlachta.

TUARASCÁIL NA STIÚRTHÓIRÍ - ar lean

Freagrachtaí an Bhoird

Leagtar amach i dtéarmaí tagartha Stiúrthóirí an Bhoird obair agus freagrachtaí an bhoird chomh maith le nithe a fhorchoimeádtar go sonrach do chinneadh Boird. I measc na mbuan-nithe a bhreithníonn an bord, tá:

- Dearbhú leasanna,
- Tuarascálacha ón gCoiste Iniúcháireachta agus Riosca,
- Tuarascálacha airgeadais agus cuntais bainistíochta
- Tuarascálacha feidhmíochta agus
- Nithe forchoimeáda

Tá na stiúrthóirí freagrach as tuarascáil na stiúrthóirí agus na ráitis airgeadais a ullmhú de réir reachtaíocht na hÉireann.

Ceanglaíonn dlí na hÉireann ar na stiúrthóirí ráitis airgeadais a ullmhú do gach bliain airgeadais a thugann léargas fórcheart ar shócmhainní, ar dhliteanais agus ar staid airgeadais an chomhlachta amhail deireadh na bliana airgeadais agus ar bhrabús agus ar chaillteanas an chomhlachta sa bhliain airgeadais. De réir an dlí sin a d'ullmhaigh na stiúrthóirí na ráitis airgeadais de réir an Chleachtais Cuntasaíochta a bhfuil Glacadh go Ginearálta leis in Éirinn (caighdeán chuntasaíochta arna n-eisiúint ag an gComhairle um Thuairisciú Airgeadais, lena n-áirítear an Caighdeán um Thuairisciú Airgeadais 102, "an Caighdeán um Thuairisciú Airgeadais a bhfuil feidhm leis sa RA, i bPoblacht na hÉireann agus in Éirinn").

Ceanglaíonn dlí na hÉireann ar na stiúrthóirí gan na ráitis airgeadais a cheadú mura bhfuil siad sásta go dtugann siad léargas fórcheart ar shócmhainní, ar dhliteanais agus ar staid airgeadais an chomhlachta amhail deireadh na bliana airgeadais agus ar bhrabús agus ar chaillteanas an chomhlachta sa bhliain airgeadais sin.

Agus na ráitis airgeadais seo á n-ullmhú, ceanglaítear ar na stiúrthóirí:

- beartais chuntasaíochta oiriúnacha a roghnú agus iad a fheidhmiú go seasta;
- breithiúnais agus meastacháin a dhéanamh atá réasúnach agus stuama;
- a rá cibé ar ullmhaíodh na ráitis airgeadais de réir na gcaighdeán cuntasaíochta infheidhme agus na caighdeán atá i gceist a lua, faoi réir aon imeacht ábhartha ó na caighdeán sin a nochtadh agus a mhíniú sna nótaí a ghabhann leis na ráitis airgeadais; agus
- na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn an ghnóthais leantaigh, sin mura mbíonn sé mí-oiriúnach glacadh leis go leanfaidh an comhlacht lena ghnó.

Tá na stiúrthóirí freagrach as taifid chuntasaíochta a choinneáil atá leordhóthanach chun:

- idirbhearta an chomhlachta a thaifeadh go cruinn agus a mhíniú;
- a léireoidh, ag aon am, sócmhainní, dliteanais, staid airgeadais agus caillteanas nó brabús an chomhlachta le cruinneas réasúnach; agus
- cur ar chumas na stiúrthóirí a chinntiú go bhfuil na ráitis airgeadais ag cloí le hAcht na gCuideachtaí 2014 agus gur féidir iniúchadh a dhéanamh ar na ráitis airgeadais sin.

Tá na stiúrthóirí freagrach freisin as sócmhainní an chomhlachta a chosaint agus as sin, céimeanna réasúnacha a ghlacadh chun calaois agus mírialtachtaí eile a chosc agus a bhrath.

Is iad na stiúrthóirí atá freagrach maidir le faisnéis airgeadais agus corparáideach a choinneáil agus maidir le caighdeán na faisnéise sin. D'fhéadfadh reachtaíocht na hÉireann i ndáil le ráitis airgeadais a ullmhú agus a scaipeadh a bheith éagsúil ó reachtaíocht i ndlínsí eile.

TUARASCÁIL NA STIÚRTHÓIRÍ - ar lean

Rialú airgeadais inmheánach

Thar ceann an bhoird, admhaím ár bhfreagracht as a chinntiú go ndéanfar córas éifeachtach rialaithe airgeadais inmheánaigh a chothabháil agus a fheidhmiú. Ní féidir le córas dá leithéid ach deimhniú réasúnta agus ní deimhniú iomlán a sholáthar in aghaidh earráidí ábharacha agus tá an córas atá i bhfeidhm i gcomhréir le méid agus le nádúr an chomhlachta.

Ar na nósanna imeachta tábhachtacha atá curtha i bhfeidhm ag an mbord ar mhaithe le rialú airgeadais inmheánaigh éifeachtach a sholáthar áirítear iad seo a leanas:

- Struchtúr bainistíochta sainmhínithe a bhfuil a chuid dualgas deighilte go cuí ar fud na heagraíochta.
- Tá nósanna imeachta sainiúla soiléire i bhfeidhm chun ceannach, íocaíochtaí, admhálacha agus párolla a rialú.
- Tá beirt stiúirthóirí i measc an choiste iniúchta; buaileann siad le chéile go rialta chun athbhreithniú a dhéanamh ar na rioscaí airgeadais. Chomh maith leis sin faigheann siad tuarascálacha tréimhsiúla ó fheidhm Iniúchta Inmheánaigh sheachfhoinsithe.
- Pléitear rioscaí gnó tábhachtacha ag an mbord agus déantar cinntí bunaithe ar an gcomhairle ghairmiúil is fearr atá ar fáil. Athbhreithníonn an bord cuntas agus feidhmíocht bainistíochta in aghaidh an bhuiséid.
- Tá cóid iompair do stiúirthóirí agus d'fhostaithe i bhfeidhm agus tá siad foilsithe ar láithreán gréasáin an chomhlachta.

Rinne an bord athbhreithniú ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh airgeadais trí na céimeanna thuasluaite in 2018.

Stiúirthóirí

Tá an Bord comhdhéanta den Chathaoirleach agus seisear gnáthchomhaltaí. Is é an tAire Talmhaíochta, Bia agus Mara a cheapann iad ar fad i ndiaidh dul i gcomhairle leis an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe. Leagtar amach thíos ceapachán nó na dátaí ceapacháin is déanaí do na comhaltaí reatha:

Comhalta boird	Ról	Dáta a ceapadh/a hathcheapadh
Matt Dempsey	Cathaoirleach	1 Márta 2018
Sean Brady	Gnáthchomhalta	20 Bealtaine 2018
Jessica Harrington	Gnáthchomhalta	20 Bealtaine 2018
John Tuite	Gnáthchomhalta	25 Deireadh Fómhair 2018
Seamus Boyle	Gnáthchomhalta	25 Deireadh Fómhair 2018
Mark Weld	Gnáthchomhalta	29 Deireadh Fómhair 2018
Dairine Walsh	Gnáthchomhalta	31 Lúnasa 2018

Cinneann an tAire na táillí atá iníoctha le comhaltaí Boird. Tá táillí agus speansais chomhaltaí an Bhoird i rith 2018 leagtha amach thíos:

Comhalta boird	Táillí €
M Dempsey	€12,600
S Brady	€8,100
J Harrington	€8,100
J Tuite	€8,100
S Boyle	€8,100
M Weld	€8,100
D Walsh	€8,100

Íocadh €1,030 san iomlán (2017: €1,427) ar fad le comhaltaí boird ar éilimh speansais mhíleáiste le linn na bliana.

TUARASCÁIL NA STIÚRTHÓIRÍ - ar lean

Freastal ar chruinnithe

Tionóladh sé chruinniú Boird i rith na bliana dar críoch 31 Nollaig 2018. Bhí freastal chomhaltaí an Bhoird ag na cruinnithe sin mar atá leagtha amach thíos:

Comhalta boird	Incháilithe le freastal	Ar freastalaíodh orthu
M Dempsey	6	6
S Brady	6	4
J Harrington	6	3
J Tuite	6	6
S Boyle	6	5
M Weld	6	6
D Walsh	6	6

Tionóladh ceithre chruinniú de chuid an Choiste Riosca agus Iniúchta i rith na bliana dar críoch an 31 Nollaig 2018. Bhí freastal chomhaltaí an Bhoird ag na cruinnithe sin mar atá leagtha amach thíos:

Comhalta an choiste	Incháilithe le freastal	Ar freastalaíodh orthu
J Malone (cathaoirleach)	4	4
D Walsh	4	4
S Boyle	4	3

Tá luach saothair an Phríomhfheidhmeannaigh ag teacht le “Treoirínte ar Chonarthaí, Luach Saothair agus coinníollacha eile na bPríomhfheidhmeannach agus Bhainistíocht Shinsearach na gComhlachtaí Stáit Tráchtála” a eisíodh i Márta 2006 agus a bhfuil achoimre déanta air i Nóta 5 leis na ráitis airgeadais.

Taifid chuntasaíochta

Is iad na bearta a ghlac na stiúrthóirí chun a chinntiú go bhfuiltear ag cloí le ceanglais alt 281-285 d'Acht na gCuideachtaí 2014 i dtaobh oibleagáid an chomhlachta taifid leordhóthanacha chuntasaíochta a choinneáil ná úsáid a bhaint as córais agus as nósanna imeachta cuí agus daoine inniúla a fhostú. Coinnítear na taifid chuntasaíochta sa Tulaigh, Co. Chill Dara.

An tAcht um Íoc Pras Cuntas, 1997

Áirítear an comhlacht mar cheannaitheoir liostaithe earraí agus seirbhísí i sceideal an Achta um Íoc Pras Cuntas 1997 agus atá faoi réimse freagrachtaí Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Íoc Mall i gcás Bearta Tráchtála) 2002 a tháinig i bhfeidhm an 7ú Lúnasa 2002. Dé réir an Achta agus na dtreoirínte arna eisiúint ag an Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta, soláthraítear an t-eolas seo a leanas:

Is é polasaí scríofa an chomhlachta ná a chinntiú go n-íoctar gach sonrasc go pras. Sa chás go bhfuil conradh scríofa ann íoctar sonraisc de réir téarmaí an chonartha. Cé go bhfuil nósanna imeachta leagtha amach le comhlíonadh de réir an Achta a chinntiú ní féidir leo ach deimhniú réasúnach agus ní deimhniú iomlán a thabhairt in aghaidh neamhchomhlíonadh ábhartha an Achta. Níor íocadh aon ús i rith na bliana.

Faisnéis a nochtadh d'iniúcháirí

Tá na nithe seo a leanas deimhnithe ag na stiúrthóirí a bhí in oifig ar dháta na tuarascála seo:

- a mhéid is eol dósan/dise, níl aon fhaisnéis ábhartha iniúcháireachta nach bhfuil curtha faoi bhráid iniúcháirí reachtúla an chomhlachta; agus
- tá gach céim ar cóir dó/dí a ghlacadh mar stiúrthóir chun eolas a chur ar aon fhaisnéis iniúcháireachta ábhartha agus chun a dheimhniú go bhfuil eolas ag na hiniúcháirí reachtúla ar an bhfaisnéis sin, glactha aige/aici

TUARASCÁIL NA STIÚRTHÓIRÍ - ar lean

Iniúcháirí

De réir alt 383(2) d'Acht na gCuideachtaí, 2014 tá sé tugtha le fios ag na hiniúcháirí Pricewaterhouse Coopers go bhfuil siad sásta leanúint i mbun oifige agus molfar rún iad a athcheapadh ag an gCruinniú Cinn Bhliana.

Arna síniú thar ceann an Bhoird:

Matt Dempsey

Stiúrthóir

Sean Brady

Stiúrthóir

Eamonn Looney

Rúnaí an Chomhlachta

Dáta: 25 Márta 2019

Tuarascáil na n-íniúcháirí neamhspleácha chuig comhaltaí Chuideachta Gníomhaíochta Ainmnithe Chomhlacht Graí Náisiúnta na hÉireann

Tuarascáil ar iniúchadh na ráiteas airgeadais

Tuairim

Is é ár dtuairim go dtugann ráitis airgeadais Chuideachta Gníomhaíochta Ainmnithe Chomhlacht Graí Náisiúnta na hÉireann:

- léargas fíor agus cothrom ar shócmhainní, ar dhliteanais agus ar staid airgeadais an chomhlachta amhail an 31 Nollaig 2018 agus ar bhrabús agus ar shreabhadh airgid an chomhlachta don bhliain dar críoch;
- gur ullmhaíodh i gceart iad de réir Chleachtas Chuntasaíochta a nGlactar go Ginearálta leis in Éirinn, (caighdeán chuntasaíochta arna n-eisiúint ag an gComhairle um Thuairisciú Airgeadais sa RA, lena n-áirítear an Caighdeán um Thuairisciú Airgeadais 102, "An Caighdeán um Thuairisciú Airgeadais a bhfuil feidhm leis sa RA agus in Éirinn" agus reachtaíocht na hÉireann); agus
- gur ullmhaíodh go cuí iad de réir cheanglais Acht na gCuideachtaí, 2014.

Tá iniúchadh déanta againn ar na ráitis airgeadais atá mar chuid den Tuarascáil atá comhdhéanta de:

- an Clár Comhardaithe amhail an 31 Nollaig 2018;
- an cuntas brabúis agus cailteanais don bhliain dar críoch;
- an Ráiteas maidir le Sreabhadh Airgid don bhliain dar críoch;
- an Ráiteas maidir le hAthrú ar Chothromas don bhliain dar críoch;
- na beartais chuntasaíochta; agus
- nótaí leis na ráitis airgeadais.

Tá nochtuithe riachtanacha áirithe curtha i láthair in áiteanna eile sa Tuarascáil Bhliantúil, seachas iad a chur sna nótaí leis na ráitis airgeadais. Tá na nochtuithe sin crostagartha ó na ráitis airgeadais agus déantar iad a shainaithint ina nochtuithe iniúchta.

An bonn atá leis an tuairim

Tugadh faoin iniúchadh de réir Chaighdeán Idirnáisiúnta Iniúcháireachta (Éire) ("ISAnna (Éire)") agus an dlí infheidhme.

Déantar breis cur síos ar na freagrachtaí atá orainn faoi na ISAnna (Éire) inár dtuarascáil sa chuid Freagrachtaí na nIniúcháirí i ndáil le hIniúchadh na Ráiteas Airgeadais. Measaimid go bhfuil an fhianaise iniúcháireachta atá aimsithe againn leordhóthanach agus ábhartha chun bonn a chur faoi mo thuairim.

Neamhspleáchas

D'fhanamar neamhspleách ón gcomhlacht de réir na gceanglas eiticiúla mar a bhaineann le hiniúchadh ar ráitis airgeadais in Éirinn, lena n-áirítear Caighdeán Eiticiúla an IAASA agus tá na freagrachtaí eiticiúla eile a bhí orainn comhlíonta againn de réir na gceanglas sin.

Conclúidí i ndáil le gnóthas leantach

Níl aon ní le tuairisciú againn i ndáil leis na nithe seo a leanas ina n-éilíonn na ISAnna (Éire) orainn tuairisciú ina leith sa chás:

- nach bhfuil an úsáid a bhaineann stiúirthóirí as bonn cuntasaíochta an ghnóthais leantaigh chun na ráitis airgeadais a ullmhú oiriúnach; nó
- nár nocht na stiúirthóirí sna ráitis airgeadais aon neamhchinnteachtaí ábhartha a aithníodh agus a d'fhéadfadh amhras suntasach a chaitheamh ar chumas an chomhlachta leanúint le bonn cuntasaíochta an ghnóthais leantaigh a ghlacadh go ceann tréimhse dhá mhí dhéag ar a laghad ón dáta a n-údaraitear na ráitis airgeadais le heisiúint.

-
- Ó tharla nach féidir imeachtaí ná coinníollacha ar fad an todhchaí a thuar, ní hionann an ráiteas seo agus dearbhú i leith cumas an chomhlachta leanúint mar ghnóthas leantach.
-

Tuairisc ar nithe eile

Tá an fhaisnéis eile comhdhéanta den fhaisnéis ar fad atá sa Tuarascáil Bhliantúil seachas na ráitis airgeadais agus tuarascáil na n-íniúcháirí. Na stiúrthóirí atá freagrach as an bhfaisnéis eile. Ní bhaineann an tuairim a thugaimid ar na ráitis airgeadais le haon fhaisnéis eile agus, dá réir sin, ní thugaimid tuairim iniúchta ná aon chineál deimhniú ina leith na fhaisnéis sin seachas a mhéid a luaitear go sonrath sa tuarascáil seo.

Maidir lenár iniúchadh ar na ráitis airgeadais, an fhreagracht atá orm an fhaisnéis eile a chuirtear i láthair a léamh agus lena linn sin a bhreithniú cibé an bhfuil an fhaisnéis eile ag teacht go hábhartha leis na ráitis airgeadais nó le heolas a fuarthas le linn an iniúchta nó sin an léir go bhfuil míráiteas ábhartha i gceist. Sa chás go n-aithnímid neamhréireacht ábhartha nó míráiteas ábhartha, éilítear orainn tabhairt faoi nósanna imeachta chun a shocrú cibé an bhfuil míráiteas ábhartha sna ráitis airgeadais nó míráiteas ábhartha déanta ar an bhfaisnéis eile. Má shocraímid, bunaithe ar an obair atá déanta againn, go bhfuil míráiteas ábhartha i gceist sa bhfaisnéis eile seo, éilítear orainn tuairisciú ina leith sin. Níl aon ní le tuairisciú againn bunaithe ar na freagrachtaí seo.

Maidir le Tuarascáil na Stiúrthóirí, bhreithníomar freisin cibé ar áiríodh na nochtuithe a éilítear faoi Acht na gCuideachtaí 2014.

Tuarascáil na Stiúrthóirí

Bunaithe ar na freagrachtaí dá ndéantar cur síos thuas agus an obair ar thugamar fúithi le linn an iniúchta, éilítear orainn de réir ISAnna (Éire) agus Acht na gCuideachtaí 2014 tuairisciú ar thuairimí áirithe ar nithe dá dtugtar cuntas orthu thíos:

- Is é ár dtuairim, bunaithe ar an obair atá déanta againn le linn an iniúchta go bhfuil an fhaisnéis a thugtar i dTuarascáil na Stiúrthóirí don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2018 ag teacht leis na ráitis airgeadais agus gur ullmhaíodh í de réir na gcaighdeán dlí is infheidhme.
- Bunaithe ar an eolas agus an tuiscint atá againn ar an gcomhlacht agus an timpeallacht a fuaireamar le linn an iniúchta, níor aithníomar aon mhírátis ábhartha i dTuarascáil na Stiúrthóirí.

Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (an "Cód")

Faoin gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (an "Cód") éilítear orainn a thuairisciú duit mura dtugann an ráiteas maidir leis an gcóras rialaithe airgeadais mar a áirítear i Ráiteas an Chathaoirligh ar leathanach 3 go 5 léiriú ar chomhlíontacht an chomhlachta le halt 1.9(iv) den Chód nó mura bhfuil sé ag teacht le faisnéis atá ar eolas againn ón obair iniúchta ar na ráitis airgeadais. Níl aon ní le tuairisciú againn maidir leis an bhfreagracht seo.

Freagrachtaí maidir leis na ráitis airgeadais agus an t-íniúchadh

Freagrachtaí atá ar na stiúrthóirí i ndáil leis na ráitis airgeadais

Mar a mhínítear ar bhealach níos mionsonraithe sa Ráiteas maidir le Freagrachtaí na Stiúrthóirí ar leathanach 7, tá na stiúrthóirí freagrach as na ráitis airgeadais a ullmhú de réir an chreata infheidhme agus a bheith sásta go dtugann siad léargas fíor agus cothrom.

Tá na stiúrthóirí freagrach freisin as rialú inmheánach a chinneann siad atá riachtanach d'fhonn ráitis airgeadais a ullmhú atá saor ó mhírátis ábhartha, cibé mar thoradh ar chalaos nó earráid.

Agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú, tá na stiúrthóirí freagrach as measúnú a dhéanamh ar acmhainn an chomhlachta leanúint ag feidhmiú mar ghnóthas leantach, agus nithe a bhaineann le gnóthas leantach a nochtadh, mar is infheidhme agus úsáid a bhaint as an mbonn cuntasáiochta gnóthais leantaigh mura bhfuil sé i gceist ag na stiúrthóirí an comhlacht a leachtú nó éirí as oibríochtaí nó nach bhfuil aon rogha eile réadúil eile acu ach sin a dhéanamh.

Freagrachtaí na nÍniúcháirí i ndáil le hiniúchadh na ráiteas airgeadais

An cuspóir atá againn teacht ar dhearbhu réasúnach cibé an bhfuil na ráitis airgeadais tríd is tríd saor ó aon mhírátis ábhartha mar thoradh ar chalaos nó earráid agus tuarascáil iniúcháirí a eisiúint ina dtugtar ár dtuairim. Is ionann dearbhú réasúnach agus leibhéal ard dearbhaithe ach ní hionann é is barántas go dtiocfar i gcónaí, le linn iniúchadh a dtugtar faoi de réir na ISAnna (Éire), ar mhírátis ábhartha nuair is ann dóibh. D'fhéadfadh míráitis eascairt ó chalaos nó ó earráid agus meastar iad a bheith ábhartha má tá ionchas réasúnach ann go n-imreoidh siad, astu féin nó le chéile, tionchar ar chinntí eacnamaíochta úsáideoirí a dhéantar bunaithe ar na ráitis airgeadais seo.

Tá cur síos breise ar ár gcuid freagrachtaí do iniúchadh na ráiteas airgeadais le fáil ar láithreán gréasáin an IAASA ag:

https://www.iaasa.ie/getmedia/b2389013-1cf6-458b-9b8f-a98202dc9c3a/Description_of_auditors_responsibilities_for_audit.pdf

Is cuid de thuarascáil na n-iniúcháirí an cur síos seo.

Úsáid na tuarascála seo

Ullmhaíodh an tuarascáil seo, lena n-áirítear na tuairimí, do chomhaltaí an chomhlachta, agus dóibhsean amháin, de réir Alt 391 d'Acht na gCuideachtaí, 2014 agus ní d'aon chríoch eile. Ní thógaimid ná ní ghlacaimid le freagracht, agus sinn ag léiriú ár dtuairim, as aon chríocha eile ná as aon duine eile a dtaispeánfar an tuarascáil seo dóibh nó i cibé lámha a bhféadfadh sé dul seachas nuair a bhíonn sin comhaontaithe roimh ré i scríbhinn.

Tuairiscíocht eile atá de dhíth

Tuairimí ar nithe eile faoi Acht na gCuideachtaí 2014

- Fuair eamar an fhaisnéis agus na míniúcháin ar fad a mheasamar a bheith riachtanach chun críche ár n-iniúchta.
- Is é ár dtuairim go raibh taifid chuntasaíochta an chomhlachta leordhóthanach chun go bhféadfaí na ráitis airgeadais a iniúchadh go hiomchuí agus go réidh.
- Tá na ráitis airgeadais ag teacht leis na taifid chuntasaíochta.

Tuairisciú ar nithe eisceachtúla faoi Acht na gCuideachtaí 2014

Luach saothair agus idirbhearta na Stiúrthóirí

Faoi Acht na gCuideachtaí 2014 éilítear orainn a thuairisciú duit, más é ár dtuairim, nár nochtadh luach saothair agus idirbhearta na stiúrthóirí mar a shonraítear in ailt 305 go 312 den Acht. Níl aon eisceachtaí le tuairisciú againn a eascraíonn ón bhfreagracht sin.

Siobhan Collier
Do PricewaterhouseCoopers agus thar a cheann
Cuntasóirí Cairte agus Gnólacht Iniúcháireachta Reachtúla
Baile Átha Cliath
5 Aibreán 2019

BEARTAIS CHUNTASAÍOCHTA

Cuireadh na beartais chuntasaíochta seo a leanas i bhfeidhm go seasta ag déileáil le míreanna a meastar a bheith ábhartha maidir leis na ráitis airgeadais:

Eolas ginearálta

Is comhlacht é Cuideachta Gníomhaíochta Ainmnithe Chomhlacht Graí Náisiúnta na hÉireann arb í a príomhghníomhaíocht graífheirmeoireacht agus turasóireacht ghaolmhar. Déileáiltear le torthaí na ngníomhaíochtaí seo i ráiteas an chathaoirligh atá in éineacht leis an tuarascáil seo. I dTulaigh, Co. Chill Dara atá oifig chláráithe an chomhlachta.

Ráiteas Comhlíontachta

Tá na ráitis airgeadais eintitis ullmhaithe ar bhonn ghnóthais reatha agus de réir GAAP na hÉireann (chaighdeán chuntasaíochta arna n-eisiúint ag Comhairle Tuairiscithe Airgeadais na Ríochta Aontaithe agus arna bhfógairt ag Institiúid na gCuntasóirí Cairte in Éirinn agus in Acht na gCuideachtaí 2014). Comhlíonann na ráitis airgeadais eintitis le Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais 102, *An Cleachtas Cuntasaíochta a nGlactar go Ginearálta leis in Éirinn agus sa Ríocht Aontaithe* (FRS 102) agus Acht na gCuideachtaí 2014.

Bonn ullmhúcháin

Ullmhaíodh ráitis airgeadais an eintitis faoin gcoinbhinsiún costais stairiúil agus tá siad san fhormaid atá ceadaithe ag an Aire Talmhaíochta, Bia agus Mara.

Chun ráitis airgeadais a ullmhú le go gcomhlíonfaidh siad FRS 102, ní mór príomh-bhoinn tuisceana áirithe faoin todhchaí a úsáid, chomh maith le príomh-fhoinsí neamhchinnteachta meastóireachta eile ag deireadh na bliana airgeadais. Ceanglaíonn sé ar na stiúrthóirí freisin a mbreithiúnas a úsáid agus iad ag cur beartais chuntasaíochta an chomhlachta i bhfeidhm. Nochtar i nóta 23 na réimsí lena mbaineann méid níos airde breithiúnais nó réimsí ina gcruthaíonn boinn tuisceana agus meastacháin baol suntasach ó thaobh coigeartú ábhartha ar mhéideanna carraeireachta na sócmhainní agus na ndliteanas laistigh den chéad bhliain airgeadais eile.

Gnóthas Leantach

Freastalaíonn an comhlacht ar a riachtanais chaipitil oibre ó lá go lá trína shaoráidí bainc agus sreabhaidh airgid. Tá neamhchinnteacht ann mar thoradh ar choinníollacha eacnamaíochta. Léiríonn réamhaisnéisí agus teilgin an chomhlachta, agus aird ar athruithe a d'fhéadfadh teacht, go réasúnach, ar fheidhmíocht trádála, gur cheart go mbeadh an comhlacht in ann oibriú laistigh de mhéid a saoráidí reatha. I ndiaidh dóibh fiosrúcháin a dhéanamh, tá ionchas réasúnta ag na stiúrthóirí go bhfuil acmhainní leordhóthanacha ag an gcomhlacht leanúint ar aghaidh i mbun gnó chomh fada agus is léir dúinn amach anseo. Mar gheall air sin, leanfaidh an comhlacht ag glacadh le bonn an ghnóthais leantaigh agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú aige.

Sochair d'fhostaithe

Cuireann an comhlacht raon sochar ar fáil do na fostaithe, ina measc socruithe saoire le pá agus sochair iarfhostaíochta (i bhfoirm sochair shainithe agus pleananna pinsin ranníocaíochtaí sainithe).

(i) Sochair ghearrthéarmacha

Aithnítear sochair ghearrthéarmacha, lena n-áirítear saoire le pá agus sochair neamh-airgid eile chomhchosúla, mar chostas sa tréimhse ina bhfaightear an tseirbhís.

(ii) Pleananna pinsin ranníocaíochta sainithe

Feidhmíonn an comhlacht plean ranníocaíochta sainithe d'fhostaithe áirithe. Is éard atá i bplean ranníocaíochtaí sainithe ná plean pinsin faoina n-íocann an comhlacht ranníocaíochtaí socraithe isteach in eintiteas ar leithligh. Níl oibleagáid dhlíthiúil ná inchiallaithe ar an gcomhlacht ranníocaíochtaí breise a dhéanamh ná íocaíochtaí sochair díreacha a dhéanamh le fostaithe sa chás nach bhfuil go leor airgid sa chiste chun na sochair fostaithe a bhaineann le seirbhís fostaithe sa tréimhse reatha agus i dtréimhsí roimhe sin a íoc. Coinnítear sócmhainní an phlean ar leithligh ó chuid an chomhlachta i gcistí a riartar go neamhspleách. Aithnítear na ranníocaíochtaí chuig an bplean mar chostas an tráth a bhíonn siad dlite le hÍoc. Áirítear méideanna gan íoc i bhfabhrúithe ar an gclár comhardaithe.

(iii) Plean pinsin sochair shainithe

Feidhmíonn an comhlacht plean phinsin sochair sainithe d'fhostaithe áirithe agus tá sé dúnta do chomhaltaí nua anois. Tugtar sainmhíniú trí phlean sochair sainithe ar an sochar pinsin a gheobhaidh an fostaí an tráth a dtéann sé/sí ar scor, ag brath, de ghnáth, ar roinnt fachtóirí mar aois, fad seirbhíse agus luach saothair. Is sochar iar-fhostaíochta é plean sochair sainithe nach plean ranníocaíochtaí sainithe é.

Is é an dliteanas a aithnítear ar an gclár comhardaithe i ndáil leis an bplean sochair shainithe ná luach láithreach na hoibleagáide sochair sainithe ag deireadh gach bliain airgeadais lúide luach cóir shócmhainní an phlean amhail an dáta sin.

Sochair d'Fhostaithe - ar lean

(iii) Plean pinsin sochair shainithe - ar lean

Déanann achtúire seachtrach an oibleagáid shochair shainithe a ríomh gach bliain trí úsáid a bhaint as an modh creidmheasa aonaid fortheilgthe. Ríomhtar luach reatha na hoibleagáide sochair sainithe trí lascainiú a dhéanamh ar eis-sreabhadh airgid measta don am atá ag teacht ag úsáid torthaí margaidh ar bhannaí corparáide ardcháilíochta a ainmnítear in Euro agus lena mbaineann téarmaí a thagann le tréimhse mheasta na n-íocaíochtaí amach anseo ('ráta lascaine').

Tomhaistear luach cóir na sócmhainní plean as a bhfuil na hoibleagáidí le socrú de réir beartas cuntasaíochta an chomhlachta do shócmhainní airgeadais. Is é seo an praghas luaite i margadh gníomhach maidir le formhór na sócmhainní plean. Sa chás nach bhfuil praghsanna luaite ar fáil, baintear úsáid as teicnící luachála chun an luach cóir a mheas.

Tá costas an phlean phinsin sochair sainithe, a aithnítear sa chuntas brabúis agus cailteanais, ach amháin sa chás go n-áirítear é faoi chostas sócmhainne, comhdhéanta de:

- (a) méadú ar ghlandliteanas sochair sainithe ag eascairt as seirbhís an fostaí i rith na bliana airgeadais; agus
- (b) costas plean a thabhairt isteach, athruithe ar shochair, ciorruithe agus socruithe.

Ríomhtar an glanchostas úis ar an nglandliteanas sochair sainithe tríd an nglandliteanas sochair sainithe a iolrú faoin ráta lascaine (an dá cheann acu sin mar a ríomhtar iad ag tús na bliana airgeadais, ag cur san áireamh aon athruithe sa ghlandliteanas sochair sainithe i rith na bliana airgeadais mar thoradh ar ranníocaíochtaí agus íocaíochtaí sochair). Aithnítear an glanchostas úis seo sa chuntas brabúis agus cailteanais mar 'chostas airgeadais' agus cuirtear i láthair é mar chuid de 'ús iníoctha agus muirir chomhchosúla'.

Aithnítear gnóthachain agus cailteanais achtúireacha a eascraíonn as coigeartuithe ceannaithe agus athruithe ar bhoinn tuisceana achtúireacha in ioncam cuimsitheach eile. Cuirtear na méideanna sin, in éineacht leis an toradh ar shócmhainní an phlean lúide an t-ioncam úis ar shócmhainní an phlean a áirítear sa ghlanchoistas úis, i láthair mar 'atomhas ar ghlandliteanas sochair sainithe' in ioncam cuimsitheach eile.

Airgeadra coigríche

(i) Airgeadra chur i láthair agus feidhmeach

Is é an Euro, a ainmnítear leis an gcomhartha "€", airgeadra chur i láthair feidhmeach agus an chomhlachta.

(ii) Idirbhearta agus iarmhéideanna

Déantar idirbhearta in airgeadra eachtrach a aistriú isteach san airgeadra feidhmeach ag úsáid na spotrátaí malairte amhail dátaí na n-idirbheart.

Aistrítear míreanna airgid in airgeadra eachtrach a aistriú chuig € ag úsáid an ráta reatha ag deireadh gach tréimhse. Aistrítear míreanna nach airgead iad, a thomhaistear ag an gcostas stairiúil, ag úsáid an ráta malairte ag dáta an idirbhirt agus tomhaistear míreanna nach airgead iad, a thomhaistear ag luach cóir, ag úsáid an ráta malairte amhail an dáta a cinneadh an luach cóir.

Sa ráiteas ioncain a aithnítear gnóthachain agus cailteanais um malairt eachtrach a tharlaíonn de bharr idirbhearta a shocrú agus de bharr rátaí malairte sócmhainní agus dliteanais airgeadais a ainmnítear in airgeadraí eachtracha ag deireadh tréimhse a aistriú.

Is sa ráiteas ioncaim, laistigh de 'ús iníoctha/infhaighte', a chuirtear gnóthachain agus cailiteanais um malairt eachtrach a bhaineann le iasachtaí agus airgead agus coibhéisí airgid i láthair. Is sa ráiteas ioncaim laistigh de 'costais riaracháin' a chuirtear gach gnóthachan agus cailiteanas eile um malairt eachtrach i láthair.

Dáileacháin ar scairsealbhóirí cothromais

Is sna ráitis airgeadais a aithnítear díbhinní ar scaireanna cothromais nuair a bhíonn siad ceadaithe nó údaraithe go cuí ag na scairsealbhóirí agus nuair nach bhfuil siad faoi rogha an chomhlachta níos mó. Aithnítear na díbhinní eatramhacha a dhearbhaíonn na stiúrthóirí tráth a ndearbhaithe.

Aithnítear díbhinní agus dáileacháin eile ar scairsealbhóirí an chomhlachta mar dhliteanas sa ráitis airgeadais sa tréimhse ina gceadaíonn scairsealbhóirí an chomhlachta na díbhinní agus na dáileacháin eile. Aithnítear na méideanna sin sa ráiteas ar athruithe ar chothromas.

Cáin Ioncaim

Tá costas cháin ioncaim don tréimhse comhdhéanta den cháin reatha agus iarchurtha a aithnítear sa tréimhse tuairiscithe. Aithnítear cáin ioncaim sa ráiteas ioncaim, ach amháin an méid a bhaineann sí le míreanna a aithnítear in ioncam cuimsitheach eile nó go díreach i gcothromas. Sa chás seo, aithnítear cáin in ioncam cuimsitheach eile nó go díreach i gcothromas faoi seach.

Ní dhéantar lascaire ar shócmhainní cánacha reatha ná iarchurtha.

(i) Cáin reatha

Is ionann cáin reatha agus an méid cánach ioncaim is iníoctha i ndáil leis an mbrabús inchánach do bhliain, nó do bhlianta roimhe sin. Ríomhtar cáin ar bhonn rátaí cánach agus dlíthe atá achtaithe nó achtaithe go substainteach faoi dheireadh na tréimhse. Déanann an bhainistíocht measúnú tréimhsiúil ar an seasamh a thógtar i dtuairisceáin chánach maidir le cásanna ina mbíonn an rialáil chánach infheidhme faoi réir ag léirmhíniú. Bunaítear soláthar nuair is cuí ar bhonn na méideanna atáthar ag súil a íocfar leis na húdaráis chánach.

(ii) Cáin iarchurtha

Eascraíonn cáin iarchurtha as difríochtaí uainiúcháin, is é sin, difríochtaí idir brabúis inchánach agus an t-ioncam cuimsitheach iomlán mar a luaitear sna ráitis airgeadais iad. Eascraíonn na difríochtaí uainiúcháin seo as ioncam agus costais a chur san áireamh i measúiníthe cánach i dtréimhsí nach iad na tréimhsí ina n-aithnítear iad i ráitis airgeadais.

Aithnítear cáin iarchurtha ar gach difríocht uainiúcháin amhail an dáta tuairiscithe ach amháin i ndáil le heisceachtaí áirithe. Ní aithnítear cailiteanais chánach neamhfhaoisimh agus sócmhainní cánach iarchurtha eile ach amháin nuair is dócha go n-aisghabhálfar iad in aghaidh chúlú dliteanas cánach iarchurtha nó brabúis inchánach eile sa todhcháil.

Tomhaistear cáin iarchurtha ag úsáid rátaí cánach agus dlíthe atá achtaithe nó achtaithe go substainteach faoi dheireadh na tréimhse agus a bhfuiltear ag súil a mbeidh feidhm leo maidir le cúlú na difríochta uainiúcháin.

Sócmhainní seasta inláimhsithe

Iompraítear sócmhainní seasta inláimhsithe agus déantar iad a thairfead ag costas lúide dímheas carntha agus cailiteanais lagaithe fabhruithe. Áirítear ar chostas táillí dlíthiúla, dleacht stampála agus cánacha ceannaigh neamh-in-aisíoctha eile, chomh maith le haon chostas is inchurtha go díreach leis an tsócmhainn a thabhairt chuig an láthair agus aon choinníoll is gá le go mbeidh sí in ann feidhmiú sa tslí a bhí ar intinn ag an mbainistíocht, lena n-áirítear costais chun an láthair a ullmhú, seachadadh agus láimhseáil, suiteáil agus cur le chéile agus feidhmiúlacht a thástáil.

Gearrtar dímheas ar bhonn na líne díre ag rátaí a ríomhtar chun costas gach aon sócmhainn a dhíscríobh, lúide luach iarmharach measta, thar thréimhse a saolré eacnamaíoch fhónta mar seo a leanas:-

Talamh agus Foirgnimh	50 bliain
Innealra	5 bliain
Fearais agus Troscán	10 bliain
Mótarfheithiclí	5 bliain

Ní dhímheastar talamh ruílse.

Scaireanna staileanna agus stoc póraithe

Cuirtear infheistíochtaí láir agus staile ar teachtadh an ghraí san áireamh i sócmhainní dochta ar a luach lúide dímheas carntha faoi réir ag aon soláthar le haghaidh laghdú buan ar luach. Tosaíonn dímheas ar staileanna agus ar scaireanna staileanna sa bhliain ina mbíonn an chéad chlúdach agus tá sé beartaithe an costas a dhíscríobh mar seo a leanas:

Bliain 1 to 3 20% i ngach bliain
Bliain 4 to 7 10% i ngach bliain

Faoi réir go ndíscríobhtar ina iomlán na staileanna roimh dheireadh a seachtú bliain sa ghraí.

Tosaíonn dímheas láracha síolraíochta sa bhliain tar éis an chéad chlúdaigh. Tá sé beartaithe na láracha síolraíochta ar fad a dhímheas go hiomlán ar bhonn na líne díri ina iomláine roimh dheireadh a ndódhéagú bliain saoil ag tógáil ionchais saoil agus torthúlachta agus inmharthanacht tráchtála san áireamh.

Airgead tirim agus coibhéisí airgid

Áirítear ar airgead tirim agus coibhéisí airgid airgead ar láimh, taiscí atá á sealbhú le bainc agus infheistíochtaí an-leachtacha, gearrthéarmacha eile lena mbaineann aibíochtaí bunaidh trí mhí nó níos lú. Léirítear ró-tharraingtí bainc in iasachtaí i ndlíteanais reatha. Tomhaistear airgead tirim agus coibhéisí airgid ag praghas an idirbhirt ar dtús agus ansin tomhaistear iad ag costas amúchta.

Ní hionann taiscí bainc a bhfuil aibíochtaí bunaidh níos mó ná trí mhí acu agus airgead ná coibhéisí airgid agus cuirtear i láthair iad mar infheistíochtaí sócmhainne reatha.

Stoic

Luaitear stoic atá comhdhéanta de sholáthróirí feirme agus stoc fólaíochta ag an gcostas is ísle de chostas agus praghas measta díolacháin lúide costais maidir le tabhairt chun críche agus díol.

Tá costas comhdhéanta de phraghas ar sonrasc soláthróirí arna cinneadh ar bhonn isteach i dtosach amach i dtosach.

Déantar measúnú maidir le lagú ar stoic ag deireadh gach tréimhse tuairiscithe. Sá chás go mbíonn lagú ar mhír stoic, laghdaítear an stoc aitheanta go dtí a phraghas díolacháin lúide costais maidir le tabhairt chun críche agus díol agus aithnítear muirear lagaithe sa ráiteas ioncaim. Sa chás go n-aithnítear cúlú ar an lagú, cúláítear an muirear laige, suas go dtí an cailleanas laige bunaidh agus aithnítear é mar chreidmheas sa ráiteas ioncaim.

Táille ainmniúcháin

Is sa stoc fólaíochta a áirítear an costas nó glanluach inréadaithe táillí ainmniúcháin maidir le láracha le searrach acu. Beidh an táille ainmniúcháin inchurtha ina leith i mbliain breithe searraigh úsáidte chun praghas costais stoic an tsearraigh a bhunú. Nuair a cheannaítear láir le searrach, úsáidtear an táille ainmniúcháin fógartha chun costas an tsearraigh a bhunú.

Cuntais na sindeacáití

Déanann an comhlacht bainistiú ar roinnt sindeacáití staile dá mbailíonn agus dá ndáileann sé táillí. Ní dhéileáiltear leis na hairgid sin sna ráitis airgeadais a mhéid a bhaineann siad le tríú páirtí.

Deontais chaipitil

Léirítear deontais chaipitil a fuarthas mar ioncam iarchurtha agus cuirtear chun sochair iad sa ráiteas ioncaim thar tréimhse a bhíonn comhionann le saol úsáideach réamh-mheasta na mbunsócmhainní le cabhair deontais.

Aitheantas ioncaim

Láimhdeachas

Tá láimhdeachas an chomhlachta comhdhéanta de na díolacháin fólaíochta, eallaigh, táirgí agus seirbhísí eile ar fad lena n-áirítear turasóireacht agus miondíol agus ioncam rásaíochta chomh maith le cion brabúis na graí as sindeacáit staile a bhfuil sí ina ball de.

Tomhaistear láimhdeachas ag luach cóir na comaoine a fuarthas nó atá le fáil agus léiríonn an méid atá infhaighte d'earraí a sholáthraítear nó do sheirbhísí a thugtar.

Aitheantas ar ioncam ó shindeacáit staile

Déantar dáiltí shindeacáit staile, ó shindeacáití seachas iad siúd atá á mbainistiú ag Cuideachta Gníomhaíochta Ainmnithe Chomhlacht Graí Náisiúnta na hÉireann, a chuntasú sa bhliain ina bhfaightear iad. Aithnítear ioncam ó shindeacáit staile, atá luaite glan ar lascaine agus ar chostais dhíreacha, nuair atá an tseirbhís curtha i gcrích. Sa chás go n-eascraíonn ioncam ó shindeacáit faoi réir ag coinníollacha áirithe á gcomhlíonadh ag dáta amach anseo, déantar soláthar do na coinníollacha sin má mheastar nach gcomhlíonfar iad.

Ioncam ó ús

Déantar ioncam úis a chur i láthair mar 'ús infhála agus ioncam comhchosúil' sa chuntas brabúis agus cailteanais.

Lagú sócmhainní neamhairgeadais

Ar dháta deiridh na bliana airgeadais déantar sócmhainní neamhairgeadais nach n-iompraítear ag luach cóir a mheas lena chinneadh cibé an bhfuil an tsócmhainn (nó aonad ginte airgid na sócmhainne) lagaithe. Má léirítear a leithéid déantar meastachán ar shuim in-aisghabhála na sócmhainne (nó aonad-ginte airgid na sócmhainne).

Is ionann suim in-aisghabhála na sócmhainne (nó aonad ginte airgid) a luach cóir lena díol lúide costais nó a luach úsáide cibé acu is airde. Is ionann luach úsáide is an luach reatha sreabhadh airgid sa todhchaí a bhfuiltear ag súil leis ó úsáid leanúnach na sócmhainne (nó aonad ginte airgid) agus óna dhiúscairt ar deireadh. D'fhonn luach úsáide a thomhas déantar sreabhadh airgid roimh cháin agus sreabhadh airgid úis a lascainiú ag baint úsáide as ráta lascaine roimh cháin atá ionadaíoch ar ráta reatha margaidh saor ó riosca agus na rioscaí a bhaineann go sonrach leis an tsócmhainn agus nach bhfuil leasú déanta ar na meastacháin sreabhadh airgid sa todhchaí ina leith.

Má tá suim in-aisghabhála na sócmhainne (nó an aonaid ginte airgid) níos lú ná suim ghlanluacha na sócmhainne (nó an aonaid ginte airgid) laghdaítear an tsuim charraeireachta go dtí an tsuim in-aisghabhála. Aithnítear an cailteanas lagaithe sa chuntas brabúis agus cailteanais mura bhfuil athluacháil déanta ar an tsócmhainn. Má tá athluacháil déanta ar an tsócmhainn déantar an cailteanas lagaithe a aithint in ioncam cuimsitheach eile oiread na ngnóthachain athluachála a fabhraítear i gcothromas i ndáil leis an tsócmhainn sin. Aithnítear aon farasbarr ina dhiaidh sin sa chuntas brabúis agus cailteanais.

Má dhéantar cúlú ar chailteanas lagaithe (ní bhaineann na cúiseanna a bhí leis an gcaillteanas lagaithe a thuilleadh) ardaítear suim charraeireachta na sócmhainne (nó an aonaid ginte airgid) go dtí an meastachán athbhreithnithe ar shuim in-aisghabhála na sócmhainne. Ní dhéantar sin ach amháin sa chás nach bhfuil an tsuim charraeireachta athbhreithnithe níos airde ná an tsuim charraeireachta a bheadh i gceist (glan ar dhímheas) mura mbeadh aon chailteanas lagaithe aitheanta i mblianta airgeadais roimhe seo. Déantar cúlú ar lagú a aithint sa chuntas brabúis agus cailteanais mura ndéantar an tsócmhainn a iompar ag an luach athluacháilte.

Ionstraimí airgeadais

Shocraigh an comhlacht glacadh le Cuid 11 agus 12 de FRS 102 maidir leis na ráitis airgeadais.

(i) Sócmhainní airgeadais

Aithnítear bunsócmhainní airgeadais, lena n-áirítear suimeanna trádála agus infhaighte, iarmhéideanna bainc agus airgid agus infheistíochtaí i bpáipéar tráchtála, ag praghas an idirbheart ar dtús mura bhfuil idirbheart airgeadais i gceist ina ndéantar an t-idirbheart a thomhas ar luach fháltais na todhchaí le lascaine ag ráta úis an mhargaidh.

Déantar sócmhainní den chineál sin a iompar ina dhiaidh sin ag costas amúchta ag baint úsáide as an modh ráta éifeachtach úis.

Ag deireadh gach bliana tuairiscithe déantar measúnú ar shócmhainní airgeadais a thomhaistear ag costas amúchta maidir le fianaise oibiachtúil ar lagú. Má tá sócmhainn lagaithe is ionann an cailteanas lagaithe agus an difear idir a suim charraeireachta agus luach reatha an tsreafa airgid mheasta lascainithe ag bunráta éifeachtach úis na sócmhainne. Aithnítear an cailteanas lagaithe sa chuntas brabúis agus cailteanais.

Má bhíonn laghdú ar an gcaillteanas lagaithe mar thoradh ar imeacht a tharlaíonn i ndiaidh an lagú a aithint déantar an lagú a chúlú. Is ionann an cúlú is gan an tsuim charraeireachta reatha a bheith níos mó ná an tsuim charraeireachta a bheadh i gceist murach gur aithníodh an lagú roimhe sin. Aithnítear an cúlú ar chaillteanas lagaithe sa chuntas brabúis agus caillteanais.

(ii) *Dlíteanais airgeadais*

Aithnítear bundlíteanais airgeadais, lena n-áirítear suimeanna trádála agus iníoctha eile agus iasachtaí bainc, ag praghas an idirbhirt ar dtús mura bhfuil idirbheart airgeadais i gceist sa socrú ina ndéantar an t-ionstraim fiachais a thomhas ar luach fháltais na todhchaí le lascaine ag ráta úis an mhargaidh.

Déantar ionstraimí fiachais den chineál sin a iompar ina dhiaidh sin ag costas amúchta ag baint úsáide as an modh ráta éifeachtach úis.

Aithnítear táillí a íoctar chun saoráidí iasachta a bhunú mar chostais idirbhirt an iasachta sa mhéid is gur dóigh go dtarraingeofar anuas an tsaoráid iomlán nó cuid de. Sa chás sin, déantar an táille a chur ar athló go dtí go ndéantar an tsaoráid a tharraingt anuas. Sa mhéid is nach bhfuil aon fhianaise ann gur dóigh go ndéanfar an iasacht a tharraingt anuas ina iomláine nó cuid de déantar an táille a chaipitliú mar réamhíocaíocht ar sheirbhísí leachtachta agus é a amúchadh thar thréimhse na saoráide lena mbaineann.

Ionstraimí airgeadais - ar lean

(ii) *Dlíteanais airgeadais - ar lean*

Is ionann suimeanna iníoctha trádála agus oibleagáidí íoc ar earraí agus ar sheirbhísí atá tapaithe ó sholáthróirí i ngnáthchúrsa an ghnó. Rangaítear cuntais iníoctha mar dhlíteanais reatha má bhíonn íocaíocht dlite laistigh de bhliain amháin nó níos lú. Mura bhfuil, léirítear iad mar dhlíteanais neamh-reatha. Aithnítear suimeanna trádála ar dtús ag praghas an idirbhirt agus ina dhiaidh sin déantar é a thomhas ag costas amúchta ag baint úsáide as an modh ráta éifeachtach úis.

Dí-aithnítear dlíteanais airgeadais nuair a dhéantar an dlíteanas a chur ar ceal, is é sin nuair a urscaoiltear an oibleagáid conartha, nuair a chuirtear ar ceal í nó nuair a imíonn sí in éag.

Fritháireamh

Déantar sócmhainní airgeadais agus dlíteanais a fhritháireamh agus na glan-suimeanna a chur i láthair sna ráitis airgeadais nuair atá ceart infheidhmithe le dlí ann na méideanna aitheanta a fhritháireamh agus an rún ann glanmhéid a ghlanadh nó an tsócmhainn a réadú agus an dlíteanas a ghlanadh ag an am céanna.

Scairchaipiteal arna léiriú mar chothromas

Aithnítear scairchaipiteal eisithe mar fháltais a fuarthas. Léirítear costais incriminteacha a bhaineann go díreach le gnáthscaireanna nua nó céadroghanna a eisiúint i gcothromas mar asbhaint, glan ar cháin, as na fáltais.

	Nóta	2018 €	2017 €
Láimhdeachas	2	7,207,725	7,903,812
Caiteachas riaracháin		<u>(6,836,192)</u>	<u>(7,107,222)</u>
Brabús oibriúcháin		371,533	796,590
Ús iníoctha agus muirir chomhchosúla	3	(57,997)	(72,389)
Ús infhaighte agus ioncam comhchosúil	3	<u>98</u>	<u>20</u>
Brabús ar ghnáthghníomhaíochtaí roimh cháin	4	313,634	724,221
Cáin ar bhrabús i leith gnáthghníomhaíochtaí	6	<u>(8,516)</u>	<u>(6,241)</u>
Brabús don bhliain airgeadais		<u>305,118</u>	<u>717,980</u>

	Nóta	2018 €	2017 €
Brabús don bhliain airgeadais		305,118	717,980
Ioncam cuimsitheach eile:			
Atomhas ar ghlan-dhliteanas sochair sainithe	20	<u>(3,000)</u>	<u>95,000</u>
Iomlán an Ioncaim Chuimsithigh don bhliain airgeadais		<u>302,118</u>	<u>812,980</u>

**RÁITEAS MAIDIR LE HIONCAM CUIMSITHEACH
Don Bhliain Airgeadais dar Críoch an 31 Nollaig 2018**

	Nóta	2018 €	2017 €
Sócmhainní Seasta			
Sócmhainní inláimhsithe	7	9,446,702	9,689,376
Scaireanna staileanna agus stoc póraithe	8	3,517,334	2,559,668
		<u>12,964,036</u>	<u>12,249,044</u>
Sócmhainní reatha			
Stoic	9	1,757,083	1,536,939
Féichiúnaithe	10	3,793,745	4,219,335
Airgead sa bhanc agus ar láimh		6,256,060	6,708,604
		<u>11,806,888</u>	<u>12,464,878</u>
Creidiúnaithe - Méideanna dlite laistigh de bhliain amháin	11	<u>(3,207,025)</u>	<u>(3,037,992)</u>
Glan-sócmhainní reatha		<u>8,599,863</u>	<u>9,426,886</u>
Iomlán sócmhainní lúide dliteanais reatha		21,563,899	21,675,930
Creidiúnaithe - méideanna a bheidh dlite tar éis níos mó ná bliain amháin	12	(1,490,413)	(1,867,562)
Soláthar i leith na hoibleagáide sochair iarfhostaíochta	20	<u>(719,000)</u>	<u>(756,000)</u>
Glan-sócmhainní		<u>19,354,486</u>	<u>19,052,368</u>
Caipiteal agus Cúlchistí			
Scairchaipiteal glaoite arna léiriú mar chothromas	14	13,768,724	13,768,724
Cuntas brabúis agus cailteanais		5,585,762	5,283,644
Cothromas iomlán		<u>19,354,486</u>	<u>19,052,368</u>

Cheadaigh an Bord Stiúrthóirí na ráitis airgeadais an 25 Márta 2019 agus síníodh iad thar ceann an Bhoird ag:

Matt Dempsey

Stiúrthóir

Sean Brady

Stiúrthóir

Eamonn Looney
Rúnaí an Chomhlachta

Dáta: 25 Márta 2019

**RÁITEAS MAIDIR LE STAID AIRGEADAIS - ar lean
RÁITEAS MAIDIR LE**

GNÓTHACHAIN IS CAILLTEANAIS AITHEANTA

	Scairchaipiteal Glaioite €	Brabús agus caillteanas €	Iomlán €
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir 2017	<u>13,768,724</u>	<u>4,470,664</u>	<u>18,239,388</u>
Brabús don bhliain airgeadais	-	<u>717,980</u>	<u>717,980</u>
Ioncam cuimsitheach eile don bhliain:			
Atomhas ar ghlan-dhliteanas pinsin sainithe	-	<u>95,000</u>	<u>95,000</u>
Iomlán an Ioncaim Chuimsithigh don bhliain:	-	<u>812,980</u>	<u>812,980</u>
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig 2017	<u>13,768,724</u>	<u>5,283,644</u>	<u>19,052,368</u>
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir 2018	<u>13,768,724</u>	<u>5,283,644</u>	<u>19,052,368</u>
Brabús don bhliain airgeadais	-	<u>305,118</u>	<u>305,118</u>
Ioncam cuimsitheach eile don bhliain:			
Atomhas ar ghlan-dhliteanas pinsin sainithe	-	<u>(3,000)</u>	<u>(3,000)</u>
Iomlán an Ioncaim Chuimsithigh don bhliain:	-	<u>302,118</u>	<u>302,118</u>
Iarmhéid amhail an 31 Nollaig 2018	<u>13,768,724</u>	<u>5,585,762</u>	<u>19,354,486</u>

CLÁR COMHARDAITHE
Amhail an 31 Nollaig 2018

	Nóta	2018 €	2017 €
Airgead tirim ó oibriúcháin	16	1,439,847	2,429,962
Cánachas (íoctha)/faighte		(8,516)	(6,241)
Glan-airgead tirim a gineadh ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin		<u>1,431,331</u>	<u>2,423,721</u>
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí infheistíochta			
Íocaíochtaí chun scaireanna staileanna agus stoc póraithe a cheannach		(1,783,909)	(72,207)
Fáltais ó dhíol scaireanna staileanna agus stoc póraithe		555,275	44,297
Íocaíochtaí chun sócmhainní seasta inláimhsithe a cheannach		(285,869)	(79,887)
Ús faighte		98	20
Glan-airgead tirim a úsáideadh i ngníomhaíochtaí airgeadais		<u>(1,514,405)</u>	<u>(107,777)</u>
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí airgeadais			
Íasachtaí ón bhanc a íocadh ar ais		(311,470)	(439,676)
Ús a íocadh		(57,997)	(72,370)
Glan-airgead tirim a úsáideadh i ngníomhaíochtaí airgeadais		<u>(369,467)</u>	<u>(512,046)</u>
Glan (laghdú)/ méadú in airgead tirim sa bhanc agus in airgead ar láimh		(452,544)	1,803,897
Airgead tirim agus coibhéisí airgid ag tús na bliana		<u>6,708,604</u>	<u>4,904,707</u>
Airgead tirim agus coibhéisí airgid ag deireadh na bliana		<u>6,256,060</u>	<u>6,708,604</u>
Tá airgead tirim agus coibhéisí airgid comhdhéanta de:			
Airgead sa bhanc agus ar láimh		<u>6,256,060</u>	<u>6,708,604</u>
Airgead tirim agus coibhéisí airgid		<u>6,256,060</u>	<u>6,708,604</u>

**RÁITEAS MAIDIR LE hATHRUITHE AR CHOTHROMAS
Don Bhliain Airgeadais dar Críoch an 31 Nollaig 2018**

1 Gnóthas Leantach

Tá brabús tar éis cánach €305,118 ag an gcomhlacht don bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2018 (2017: brabús €717,980). Áirítear sa bhrabús don bhliain muirear dímheasa €1,172,231 (2017: €986,316), bhí brabús roimh dhímheas €1,477,349 ag an gcomhlacht (2017: €1,704,296). Tá athbhreithniú déanta ag na stiúrthóirí ar theilgin an chomhlachta ó thaobh sreabhadh airgid agus a shaoráidí bainc don chéad 12 mhí eile. Breithníonn na stiúrthóirí go bhfuil bunús an ghnóthais leantaigh oiriúnach de bharr bunús láidir sócmhainne an chomhlachta agus ábaltacht an chomhlachta an sreabhadh airgid a bhainistiú agus ceadú leanúnach an scairsealbhóra d'iasachtaí leantacha. Ní áirítear sna ráitis airgeadais aon choigeartuithe ar an tsuim ghlanluacha ná rangú sócmhainní agus na ndlíteanas a thiocthadh chun cinn mura mbeadh an comhlacht in ann leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach.

2 Láimhdeachas

2018
€

2017
€

Anailís de réir gníomhaíochta

Graí agus feirm	5,891,753	6,628,854
Turasóireacht	1,315,972	1,274,958
	<u>7,207,725</u>	<u>7,903,812</u>

I bPoblacht na hÉireann a rinneadh an láimhdeachas ar fad a thuilleamh.

3 Glan-chaiteachas ar ús

2018
€

2017
€

Ús infhaighte agus ioncam comhchosúil

Ús bainc faighte	98	20
lomlán an ioncaim ó ús ar shócmhainní airgeadais nach dtomhaistear ag a luach cóir i mbrabús agus caillteanas	98	20
lomlán ús infhaighte agus ioncam chomhchosúil	<u>98</u>	<u>20</u>

Ús iníoctha agus muirir chomhchosúla

Ús iníoctha ar rótharraingtí agus iasachtaí bainc	(25,443)	(35,101)
Muirir eile bainc	(18,157)	(20,891)
Ús ar léas airgeadais	<u>(1,397)</u>	<u>(1,397)</u>
An caiteachais iomlán úis ar dhliteanas airgeadais nach tomhaistear ag a luach cóir i mbrabús agus caillteanas	(44,997)	(57,389)
Glan-chaiteachas úis ar shochair iarfhostaíochta	<u>(13,000)</u>	<u>(15,000)</u>
Ús iníoctha agus muirir chomhchosúla	<u>(57,997)</u>	<u>(72,389)</u>
Ús iníoctha agus muirir chomhchosúla	<u>(57,997)</u>	<u>(72,389)</u>

Glan-úschoistais

Ús infhaighte agus ioncam dá shamhail	98	20
Ús iníoctha agus muirir chomhchosúla	<u>(57,997)</u>	<u>(72,389)</u>
Glan-úschoistais	<u>(57,899)</u>	<u>(72,369)</u>

RÁITEAS MAIDIR LE SREABHADH AIRGID
Don Bhlíain Airgeadais dar Críoch an 31 Nollaig 2018

4 Brabús ar ghnáthghníomhaíochtaí roimh cháin	2018	2017
	€	€
Aithnítear na caiteachas /(ioncam) oibriúcháin seo a leanas:		
Gnóthachain/(caillteanais) coigríche	(5,079)	1,254
Amúchadh deontais	(10,000)	(10,000)
Caillteanas i leith lagú - féichiúnaithe trádála	267,861	344,877
Brabús ar shócmhainní a dhiúscairt	(329,396)	(13,012)
Dímheas ar shócmhainní inlámhsithe, scaireanna staileanna agus stoc póraithe	1,172,231	986,316
Luach saothair an Iníúcháir	25,215	24,600
Comhlíontacht cánach	<u>4,059</u>	<u>3,936</u>
Áirítear iad seo a leanas ar chostais chomhairleoireachta le linn na bliana:		
Dlí agus gairmiúil	59,919	35,862
Acmhainní daonna	<u>10,184</u>	<u>6,905</u>
5 Fostaithe agus stiúrthóirí	2018	2017
	Líon	Líon
Fostaithe		
Ba é an meánlíon daoine a bhí fostaithe ag an gcomhlacht le linn na bliana airgeadais ná:		
Lán-aimseartha	43	42
Séasúrach (comhionann lán-aimseartha)	<u>11</u>	<u>10</u>
	<u>54</u>	<u>52</u>
	2018	2017
	€	€
Tá costais foirne comhdhéanta de:		
Pá agus tuarastail	2,113,035	2,066,518
Costais árachais shóisialta	227,946	219,464
Costais eile foirne	2,033	5,466
Costais eile i leith sochair scoir	8,532	10,000
Costais scéimeanna pinsin ranníocaíochta sainithe	86,811	95,179
Costais foirne	<u>2,438,357</u>	<u>2,396,627</u>
Stiúrthóirí		
Luach saothair	<u>65,250</u>	<u>65,250</u>

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

5 Fostaithe agus stiúirthóirí - ar lean	2018 €	2017 €
Ranníocaíochta i scéimeanna sochair scoir:		
- Scéim sochair shainithe	-	-
- Scéim ranníocaíochta sainithe	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>
Cúiteamh i leith oifig a chailleadh a d'íoc an comhlacht agus íocaíochtaí foircinn eile	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>
Costais Taistil agus Cothabhála		
Déantar costais taistil agus cothabhála a chatagóiriú mar seo a leanas:		
Baile		
- Bord	1,028	1,425
- Fostaithe	30,188	26,806
	<u>31,216</u>	<u>28,231</u>
Idirnáisiúnta		
- Bord	-	-
- Fostaithe	44,143	35,023
	<u>44,143</u>	<u>35,023</u>
Iomlán	<u>75,359</u>	<u>63,254</u>
Costais Fáilteachais		
Áirítear an caiteachas seo a leanas ar chaiteachas fáilteachais		
Fáilteachas foirne	31,504	32,305
Fáilteachas cliant	16,724	17,571
	<u>48,228</u>	<u>49,876</u>
Iomlán	<u>48,228</u>	<u>49,876</u>

Cúiteamh don príomhbhainistíocht

Áirítear ar an bpríomhbhainistíocht na stiúirthóirí agus an Príomhfheidhmeannach. Léirítear thíos an cúiteamh a íocadh nó atá iníoctha leis an bpríomhbhainistíocht i leith seirbhísí fostaithe.

	2018 €	2017 €
An Príomhfheidhmeannach:		
Tuarastail agus sochair ghearrthéarmacha eile	110,568	148,751
Sochair iarfhostaíochta	27,500	39,887
	<u>138,068</u>	<u>188,638</u>
Cúiteamh iomlán leis an bpríomhbhainistíocht	<u>138,068</u>	<u>188,638</u>

Athruithe ar Phríomhphearsana

Ceapadh Cathal Beale ina Phríomhfheidhmeannach le héifeacht an 1 Iúil 2017.

Sochair ghearrthéarmacha fostaithe

De réir an Chóid, ní nochtann Cuideachta Gníomhaíochta Ainmnithe Chomhlacht Graí Náisiúnta na hÉireann mionsonraí faoi shochair ghearrthéarmacha fostaithe os cionn €50,000 i mbandaí €25,000 de bharr íogaireacht ó thaobh tráchtála a bheith ag baint leis an bhfaisnéis sin. Tá an t-athrú seo ón gCód comhaontaithe leis an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS - ar lean

6 Cáin ar bhrabús i leith gnáthghníomhaíochtaí	2018	2017
	€	€
Costas cánach/(ioncam) á áirítear i mbrabús agus cailteanas		
Cáin reatha:		
Cáin chorparáide na hÉireann ar bhrabús don bhliain airgeadais	2,448	1,557
Ró-sholáthar i ndáil leis an mbliain roimhe	6,068	4,684
	<u>8,516</u>	<u>6,241</u>
Costas reatha cánach/(ioncam) don bhliain airgeadais	<u>8,516</u>	<u>6,241</u>

Costais cánach/(ioncam) a réiteach

Tá an cháin arna measúnú don bhliain airgeadais níos lú (2017: níos lú) ná an gnáthráta cánach corparáide 12.5% (2017: 12.5%) i bPoblacht na hÉireann don bhliain airgeadais dar críoch 31 Nollaig 2018. 12.5% Tá na difríochtaí mínithe thíos:

	2018	2017
	€	€
Brabús ar ghnáthghníomhaíochtaí roimh cháin	<u>313,634</u>	<u>724,221</u>
Cáin ag an ráta caighdeánach 12.5% (2017: 12.5%)	39,204	90,528
<i>Tionchair de:</i>		
Gan caiteachas a bheith inasbhainte chun críocha cánach	42,578	51,905
Cáin gearrtha ar ioncam ag ráta níos airde	1,024	830
Dímheas de bhreis ar liúntais chaipitil	26,568	15,848
Cailteanais cánach a úsáideadh	(114,639)	(152,679)
Difríochtaí ama eile	13,781	(191)
	<u>8,516</u>	<u>6,241</u>
Cáin ar bhrabús i leith gnáthghníomhaíochtaí	<u>8,516</u>	<u>6,241</u>

7 Sócmhainní seasta inláimhsithe	Talamh agus foirgnimh €	Innealra agus troscán €	Mótar feithiclí €	lomlán €
Costas				
Amhail an 1 Eanáir 2017	12,246,002	5,795,171	401,678	18,442,851
Breiseanna	-	155,176	41,200	196,376
Diúscairtí	-	(664)	-	(664)
	<u>12,246,002</u>	<u>5,949,683</u>	<u>442,878</u>	<u>18,638,563</u>
Amhail an 31 Nollaig 2017	<u>12,246,002</u>	<u>5,949,683</u>	<u>442,878</u>	<u>18,638,563</u>
Amhail an 1 Eanáir 2018	12,246,002	5,949,683	442,878	18,638,563
Breiseanna	-	93,001	117,015	210,016
Diúscairtí	-	-	(15,800)	(15,800)
	<u>12,246,002</u>	<u>6,042,684</u>	<u>544,093</u>	<u>18,832,779</u>
Amhail an 31 Nollaig 2018	<u>12,246,002</u>	<u>6,042,684</u>	<u>544,093</u>	<u>18,832,779</u>

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS - ar lean

7 Sócmhainní seasta inlámhsithe - ar lean	Talamh agus foirgnimh €	Innealra agus troscán €	Mótar feithiclí €	lomlán €
Dímheas carntha				
Amhail an 1 Eanáir 2017	3,702,376	4,543,283	232,300	8,477,959
Muirear don bhliain	150,405	255,639	65,507	471,551
Diúscairtí	-	(323)	-	(323)
Amhail an 31 Nollaig 2017	<u>3,852,781</u>	<u>4,798,599</u>	<u>297,807</u>	<u>8,949,189</u>
Amhail an 1 Eanáir 2018	3,852,781	4,798,599	297,807	8,949,189
Muirear don bhliain	150,405	220,190	80,513	451,108
Diúscairtí	-	-	(14,220)	(14,220)
Amhail an 31 Nollaig 2018	<u>4,003,186</u>	<u>5,018,789</u>	<u>364,100</u>	<u>9,386,077</u>
Suim ghlanluacha				
Amhail an 31 Nollaig 2018	<u>8,242,816</u>	<u>1,023,895</u>	<u>179,993</u>	<u>9,446,702</u>
Amhail an 31 Nollaig 2017	<u>8,393,221</u>	<u>1,151,084</u>	<u>145,071</u>	<u>9,689,376</u>
Amhail an 31 Nollaig 2016	<u>8,543,626</u>	<u>1,251,888</u>	<u>169,378</u>	<u>9,964,893</u>
8 Scaireanna staileanna agus stoc póraithe				
			2018 €	2017 €
Costas				
Amhail an 1 Eanáir			8,255,359	7,261,944
Breiseanna			1,783,868	1,069,577
Diúscairtí			(582,541)	(76,162)
Amhail an 31 Nollaig			<u>9,456,686</u>	<u>8,255,359</u>
Dímheas carntha				
Amhail an 1 Eanáir			5,695,691	5,220,744
Muirear don bhliain			721,068	514,766
A bhaineann le diúscairtí			(477,407)	(39,819)
Muirear lagaithe			-	-
Amhail an 31 Nollaig			<u>5,939,352</u>	<u>5,695,691</u>
Suim ghlanluacha				
Amhail an 31 Nollaig			<u>3,517,334</u>	<u>2,559,668</u>
9 Stoic				
			2018 €	2017 €
Stoic fola			1,668,943	1,456,807
Tomhaltáin			88,140	80,132
			<u>1,757,083</u>	<u>1,536,939</u>

Ní sháraíonn costas athsholáthair na bhfardal go hábhartha méideanna atá sa ráiteas maidir le staid airgeadais.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS - ar lean

10 Féichiúnaithe	2018	2017
	€	€
Féichiúnaithe trádála	2,994,070	3,454,968
Réamhíocaíochtaí agus ioncam fabhruithe	799,675	764,367
	<u>3,793,745</u>	<u>4,219,335</u>

Luaitear féichiúnaithe trádála i ndiaidh soláthar €1.7m do lagú (2017: €1.4m) (féach nóta 23 don bhunús a bhí leis an soláthar a chinneadh).

11 Creidiúnaithe - méideanna a bheidh dlite laistigh de bhliain	2018	2017
	€	€
Creidiúnaithe trádála agus fabhruithe	1,201,976	1,421,551
Ceartha Pórucháin Fad Saoil a Cheannach	-	750,000
Ceannach folaíochta	1,682,136	504,563
ÍMAT/ÁSPC	66,005	74,990
CBL	37,976	90,493
Ioncam Iarchurtha (féach nóta 15)	10,000	10,000
Cáin shiarchoinneálach	27,518	4,981
Iasacht bainc (Nóta 12)	181,414	181,414
	<u>3,207,025</u>	<u>3,037,992</u>

Tá creidiúnaithe trádála agus eile iníoctha ar dhátaí éagsúla sna trí mhí atá ag teacht de réir ghnáththéarmaí creidmheasa soláthraithe.

Tá cáin agus árachas sóisialta inaisíoctha ar dhátaí éagsúla sna míonna atá ag teacht de réir na bhforálacha reachtúla atá infheidhme.

12 Creidiúnaithe - méideanna a bheidh dlite tar éis bliana nó níos faide	2018	2017
	€	€
Iasacht bainc	1,318,932	1,656,081
Lúide: méid iníoctha laistigh de bhliain amháin (nóta 11)	(181,414)	(181,414)
Ioncam Iarchurtha (féach nóta 15)	202,895	212,895
Creidiúnaithe Eile	150,000	180,000
	<u>1,490,413</u>	<u>1,867,562</u>

Aibíocht Iasachta Bainc

I mbliain amháin nó níos lú, nó de réir éilimh	181,414	181,414
I níos mó ná bliain amháin, ach tráth nach faide ná dhá bliain	181,414	181,414
I níos mó ná dhá bliain, ach tráth nach faide ná cúig bliana	544,242	544,242
I mbreis is cúig bliana	411,862	749,011
	<u>1,318,932</u>	<u>1,656,081</u>

Bhain an iasacht le Strawhall a cheannach in 2004. Ba é téarma bunaidh na hiasachta ná 25 bliain. Cheadaigh na ranna rialtais iomchuí an iasacht a bhfuil ráta seasta úis 1.71% ag dul léi.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS - ar lean

13 Ionstraimí Airgeadais

Tá na hionstraimí airgeadais seo a leanas ag an gcomhlacht:

	Nóta	2018	2017
		€	€
Sócmhainní airgeadais ar ionstraimí fiachais iad arna dtomhas ag a luach amúchta			
Féichiúnaithe trádála	10	2,994,070	3,454,968
Réamhíocaíochtaí agus ioncam fabhruithe	10	<u>799,675</u>	<u>764,367</u>
		<u>3,793,745</u>	<u>4,219,335</u>
Airgead sa bhanc agus ar láimh		<u>6,256,060</u>	<u>6,708,604</u>
Dlíteanais airgeadais tomhaiste ag a gcostas amúchta			
Creidiúnaithe trádála agus fabhruithe	11	2,950,117	2,751,105
Cáin shiarchoinneálach		27,518	4,981
CBL	11	37,976	90,493
lasacht bainc	12	<u>1,318,932</u>	<u>1,656,081</u>
		<u>4,334,543</u>	<u>4,502,660</u>

Níl aon sócmhainní airgeadais ná dlíteanais airgeadais tomhaiste ag a luach cóir tríd brabús nó caillteanas

14 Scairchaipiteal glaoite arna léiriú mar chothromas agus cúlchistí

2018
€

2017
€

Gnáthscaireanna €1.27 an ceann

Údaraithe:

30,000,000 scair (2017: 30,000,000 scair)

38,100,000

38,100,000

Cionroinnte agus íochta go hiomlán - arna léiriú mar ghnáthscair

10,841,516 scair (2017: 10,841,516 scair)

13,768,724

13,768,724

Níl ach aon aicme amháin scaireanna cothromais ann. Níl aon srian ar dhíbhiní a dháileadh ná ar aisíocaíocht caipitil. Tá cearta vótála comhionanna ag dul le gach scair agus cáilíonn i leith díbhinní a mhéid is atá iomlán gach scair íochta amach.

Tugtar cuntas thíos ar gach cúlchiste laistigh de chothromas:

Cuntas brabúis agus caillteanais

Is ionann an cuntas brabúis agus caillteanais is ioncam cuimsitheach a fabhraíodh don bhliain airgeadais agus blianta airgeadais roimhe seo.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS - ar lean

15 Deontais chaipitil	2018	2017
	€	€
Amhail an 1 Eanáir	222,895	232,895
Amúchadh	(10,000)	(10,000)
Amhail an 31 Nollaig	<u>212,895</u>	<u>222,895</u>
16 Nóta leis an ráiteas maidir le sreabhadh airgid	2018	2017
	€	€
Brabús don bhliain airgeadais	305,118	717,980
Cáin ar bhrabús i leith gnáthghníomhaíochtaí	8,516	6,241
Glan-úschoistais	<u>57,997</u>	<u>72,370</u>
Brabús oibriúcháin	371,631	796,591
Amúchadh ar dheontais	10,000	10,000
Brabús ar dhiúscairt	(329,396)	(13,012)
Dímheas ar shócmhainní seasta inláimhsithe	1,172,231	986,317
Sochar iar-fhostaíochta lúide íocaíochtaí	(92,099)	(20,521)
Gluaiseachtaí i gcaipiteal oibre:	-	
- Laghdú/(Méadú) ar fhardail	(220,144)	146,688
- Laghdú ar fhéichiúnaithe	425,592	635,046
- Méadú/(laghdú) ar shuimeanna iníoctha	<u>102,032</u>	<u>(111,147)</u>
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin	<u>1,439,847</u>	<u>2,429,962</u>

17 Imeachtaí ó dheireadh na bliana airgeadais

Fuair an comhlacht ceadú deontais €1.9m i gcomhair na gcostas maidir le forbairt nua - Eispéireas an Chapaill Rása Éireannaigh - faoin Scéim Deontas Fáilte Éireann do Thionscadail mhóra Turasóireachta 2016-2020. Táthar ag súil go dtosóidh an obair thógála luath in 2019.

18 Idirbhearta le Páirtithe Gaolmhara

I rith na bliana cheannaigh na stiúrthóirí agus iar-rúnaí an chomhlachta agus na páirtithe a bhain leo, seirbhísí coinneála ag luach an mhargaidh ag luach iomlán €10,250 (2017: €(7,469)). Thuill an Comhlacht ioncam €2,965,669 (2017:€3,801,238) ó shindeacáití a bhfuil leasanna ag comhlacht a bhfuil baint aige le rúnaí an chomhlachta iontu. Is 4% an leas atá ag iar-rúnaí an chomhlachta i sindeacáití dá leithéid.

Cheannaigh an comhlacht seirbhísí traenála capall luach €31,471 (CBL agus aisíoc ar eisíocaíochtaí a tabhaíodh) in 2018 ó Rosewell Racing Ltd, cuideachta a bhfuil ceangal aige le stiúrthóir (2017: €62,649). Cheannaigh an comhlacht seirbhísí gairmiúla in 2018 de luach €6,150 (CBL san áireamh) ó chomhlacht a bhfuil baint aige leis an rúnaí (2017: €9,840).

D'éirigh rúnaí an chomhlachta as oifig i Meitheamh 2018.

19 Tiomantais

Tiomantais chaipitil

Níor cuireadh aon chaiteachas caipitil a raibh conarthaí ina leith ag dáta an ráitis maidir le staid airgeadais san áireamh sna ráitis airgeadais (2017: €nialas).

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS - ar lean

20 Sochair iar-fhostaíochta

Tá plean ranníocaíochtaí sainithe i bhfeidhm ag an gcomhlacht d'fhostaithe áirithe agus íocann ranníocaíochtaí seasta isteach in eintiteas ar leithligh. Coinnítear sócmhainní an phlean ar leithligh ó chuid an chomhlachta i gcistí a riartar go neamhspleách. Aithnítear na ranníocaíochtaí chuig an bplean mar chostas an tráth a bhíonn siad dlite le hÍoc. Áirítear méideanna gan íoc i bhfabhrúithe ar an gclár comhardaithe.

Feidhmíonn an comhlacht scéim phinsin shochair shainithe freisin agus coimeádtar na sócmhainní i gciste pinsin a riartar go leithligh. Déantar soláthar do shochair shainithe sa scéim ar bhonn tuarastail scoir chomhaltaí. Cinneann achtúire cáilithe na ranníocaíochtaí ar bhonn luachálacha tríbhlantúla ag baint úsáide as an modh aonaid theilgte. Dúnadh an scéim d'iontrálaithe nua an 1 Márta 2012.

Rinne achtúire neamhspleách cáilithe an luacháil is deireanaí do chríocha maoinithe amhail an 30 Meán Fómhair 2017 agus tá sí ar fáil lena hiniúchadh ag comhaltaí na scéime ach ní d'iniúchadh poiblí.

	2018	2017
	€'000	€'000

Mar seo a leanas an méid a aithnítear sa chlár comhardaithe:

Luach reatha na ndliteanas maoinithe	(4,036)	(4,248)
Luach cóir shócmhainní an phlean	3,317	3,492
Dlíteanas i leith sochair iar-fhostaíochta	(719)	(756)

Mar seo a leanas an méid a aithnítear sa chuntas brabúis agus cailteanas:

Scéim sochair shainithe		
- Costas seirbhíse reatha	8	7
- Glan-úsachostais	13	15
Costas iomlán	21	22

Mar a leanas a bhí an toradh iarbhír ar shócmhainní an phlean:

Ioncam ó ús	61	58
Toradh ar shócmhainní an phlean lúide ioncam ó ús	(188)	67
Toradh iarbhír ar shócmhainní phlean	(127)	125

Leagtar amach thíos na príomhbhoinn tuisceana a d'úsáid an t-achtúire cáilithe neamhspleách chun na dlíteanas a ríomh faoi FRS 102 :

	2018	2017
Ráta ionchais d'ardú in íocaíochtaí pinsin	1.10%	1.35%
Ráta ardú tuarastail ionchais	n/b	n/b
Ráta lascaine	1.75%	1.75%
Ráta boilscithe	1.50%	1.75%

Tá bonn tuisceana básmhaireachta 2018 bunaithe ar staidéar ar rátaí agus ar threochtaí go dtiocfaidh feabhas ar rátaí básmhaireachta amach anseo arna n-ullmhú ag Cumann Achtúirí na hÉireann.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS - ar lean

20 Sochair iar-fhostaíochta - ar lean	2018	2017
Fadsaolaí ag aois 65 i gcás pinsinéirí reatha		
- Fir	21.4	21.2
- Mná	23.8	23.7
Fadsaolaí ag aois 65 i gcás pinsinéirí amach anseo		
- Fir	23.8	23.7
- Mná	25.9	25.8

	Plean sócmhainní	Oibleagáid Sochair Shainithe	Iomlán
	€	€	€
Amhail an 1 Eanáir 2017	3,497	(4,387)	(890)
Sochair íoctha	(191)	191	-
Ranníocaíochtaí fostóra	61		61
Costas seirbhíse reatha	-	(7)	(7)
Ioncam/(costais) ó ús	58	(73)	(15)
Gnóthachain/(caillteanais) atomhaiste:			
Caillteanais achtúireacha	-	28	28
Aiscur ar shócmhainní an phlean gan ús san áireamh	67		67
Amhail an 31 Nollaig 2017	<u>3,492</u>	<u>(4,248)</u>	<u>(756)</u>
Amhail an 1 Eanáir 2018	3,492	(4,248)	(756)
Sochair íoctha	(109)	109	-
Ranníocaíochtaí fostóra	61	-	61
Costas seirbhíse reatha	-	(8)	(8)
Ioncam/(costais) ó ús	61	(74)	(13)
Gnóthachain/(caillteanais) atomhaiste:			
Gnóthachain achtúireacha	-	185	185
Aiscur ar shócmhainní an phlean gan ús san áireamh	(188)	-	(188)
Amhail an 31 Nollaig 2018	<u>3,317</u>	<u>(4,036)</u>	<u>(719)</u>

2018
€'000

2017
€'000

Ba é an luach cóir ar an bplean sócmhainní:

Ionstraimí cothromais	882	971
Straitéisí dearbhthoraidh	1,437	1,554
Ús seasta	786	772
Airgead tirim	20	14
Maoin	192	181
	<u>3,317</u>	<u>3,492</u>

21 Dliteanais theagmhasacha

Ní raibh aon dliteanais theagmhasacha ann an 31 Nollaig 2018

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS - ar lean

22 Máthairchomhlacht deiridh agus rialaithe

Tá úinéireacht thairbhiúil an scairchaipitil eisithe go léir dílsithe don Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

23 Breithiúnais chuntasaíochta chriticiúla agus neamhchinnteacht meastachán

Ní mór meastacháin chuntasaíochta chriticiúla áirithe a úsáid d'fhonn ráitis airgeadais a ullmhú. Ceanglaíonn sé ar mbainistíocht freisin a mbreithiúnas a úsáid agus iad ag cur beartais chuntasaíochta an chomhlachta i bhfeidhm. Is iad na réimse a mbíonn ardbhreithiúnas nó ardstacht i gceist nó réimse a mbíonn boinn tuisceana agus meastacháin tábhachtach i leith na ráiteas airgeadais ná:

(i) *Saolré eacnamaíoch fhóna na sócmhainní inláimhsithe*

Tá an muirear dímheasa bliantúil i leith sócmhainní seasta inláimhsithe íogaireach i dtaobh athruithe ar shaolré eacnamaíoch fhóna measta agus luach iarmharach na sócmhainní. Déantar athmheasúnú ar a saolré eacnamaíoch fhóna agus a luach iarmharach gach bliain. Déantar iad a leasú nuair is gá de réir mheastacháin reatha, bunaithe ar infheistíochtaí amach anseo, úsáid eacnamaíoch agus bail fhisiceach na sócmhainní. Féach nóta 7 agus 8 maidir le suim ghlanluacha na sócmhainní seasta inláimhsithe agus an rannóg beartas cuntasaíochta maidir le saolré eacnamaíoch fhóna gach aicme sócmhainne seasta inláimhsithe.

(ii) *Lagú stoic*

Breithníonn an comhlacht an féidir costas an stoic a inaisghabháil agus an lagú bainteach a bheadh de dhíth. Nuair a bhítear lagú stoic á ríomh breithníonn an bhainistíocht nádúr agus bail an stoic chomh maith le boinn tuisceana maidir le indíoltacht ionchais a chur i bhfeidhm. Féach nóta 9 maidir le suim ghlanluacha an stoic

(iii) *Lagú ar Féichiúnaithe*

Déanann an comhlacht meastachán ar luach inaisghabhála féichiúnaithe trádála agus eile. Nuair a bhíonn lagú ar féichiúnaithe trádála agus eile á mheas breithníonn an bhainistíocht fachtóirí lena n-áirítear rátáil chreidmheasa reatha an fhéichiúnaí, próifíl aois na bhféichiúnaithe agus taithí go dtí seo. Déantar soláthar in aghaidh féichiúnaithe a bhfuil amhras fúthu. Ní dhéantar drochfhiacha a dhíscríobh nó gur léir nach féidir iad a aisghabháil. Téann an bhainistíocht sa tóir ar na féichiúnaithe ar fad a áirítear sa soláthar féichiúnaithe agus tugann cothrom le dáta ar bhonn leanúnach a dtuairim maidir le hiarmhéideanna a aisghabháil. Féach nóta 10 maidir le suim ghlanluacha na bhféichiúnaithe agus an soláthar bainteach lagaithe.

(iv) *Scéim pinsin Shochair Shainithe*

Tá oibleagáid ar an gcomhlacht sochair pinsin a íoc le fostaithe áirithe. Tá costas na sochar sin agus luach reatha na hoibleagáid ag brath ar roinnt fachtóirí lena n-áirítear: ionchas saoil, ardú pá, luachálacha sócmhainne agus an ráta lascaire ar bhannaí corparáide Déanann an bhainistíocht na fachtóirí sin a mheas chun an ghlán-oibleagáid pinsin a chinneadh sa ráiteas maidir le staid airgeadais. Tá na boinn tuisceana ag teacht le taithí stairiúla agus treochtaí reatha. Féach nóta 20 maidir le nochtuithe a bhaineann leis an scéim pinsin shochair shainithe.

24 Na ráitis airgeadais a cheadú

Cheadaigh Bord na Stiúrthóirí na ráitis airgeadais an 25 Márta 2019.